Knjige 16. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice

Marković, Martina

Master's thesis / Diplomski rad

2014

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:182093

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek

zir.nsk.hr

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Diplomski studij Informatologije

Martina Marković

Knjige tiskane u 16. stoljeću u knjižnici Franjevačkog samostana Našice

Diplomski rad

Mentor: doc.dr.sc. Jelena Lakuš

Osijek, 2014.

SADRŽAJ :

SAŽETAK **2**

1. UVOD **3**

2. POVIJEST NAŠICA I FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U NAŠICAMA **5**

2.1. Povijest Našica **5**

2.2. Povijest franjevaca i franjevačkog samostana u Našicama **8**

3. KNJIŽNA GRAĐA FRANJEVAČKIH SAMOSTANA **12**

3.1. Bibliografski popisi i knjige franjevačkih samostana **12**

3.2. Knjižnica Franjevačkog samostana u Našicama **14**

3.2. Fond knjižnice Franjevačkog samostana u Našicama **16**

4. TISKANE KNJIGE 16. STOLJEĆA U KNJIŽNICI FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U NAŠICAMA **20**

4.1. Dosadašnji popisi knjiga 16. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana u Našicama ..... **21~~20~~**

4.2. Metodologija izradbe bibliografije knjiga **21**

4.3. Bibliografija knjiga **22**

4.4. Analiza bibliografskog popisa **50**

5. ZAKLJUČAK **60**

6. POPIS LITERATURE **63**

SAŽETAK

Cilj je ovog diplomskog rada bibliografski popisati i opisati knjižnu građu 16. stoljeća koja se nalazi u knjižnici Franjevačkog samostana u Našicama. Rad najprije daje kratak pregled povijesti Našica i franjevaca, franjevačkog samostana te samostanske knjižnice. Kako se u knjižnici može pronaći knjižna građa ne samo šesnaestog stoljeća, već i građa sedamnaestog, osamnaestog, devetnaestog i dvadesetog stoljeća, rad također daje kratak pregled i opis te građe, kao i građe glazbenog fonda. Nakon predstavljanja samostanske knjižnice i građe koju ista sadržava, rad donosi bibliografiju knjiga 16. stoljeća u kojoj je prema Međunarodnom standardnom bibliografskom opisu starih omeđenih publikacija (ISBD (A)) popisano i opisano 79 knjiga tog stoljeća. Uz spomenutu bibliografiju, izrađeno je i nekoliko analiza kako bi se što zornije prikazala najčešća mjesta tiskanja tih knjiga, najzastupljeniji autori, godine i jezik tiskanja te žanrovska analiza knjiga u svrhu saznavanja za što su se one najčešće koristile. Na samom se kraju zaključuje kako ova bibliografija, kao uostalom i sva stručna pomagala, mogu poslužiti kao vrijedan izvor pri daljnjim istraživanjima starih i rijetkih knjiga toga vremena.

Ključne riječi : knjige, šesnaesto stoljeće, bibliografija, franjevci, Franjevački samostan Našice.

1. UVOD

Šesnaesto stoljeće je u povijesti izdavaštva, tiskarstva i knjižarstva vrlo značajno iz različitih razloga. Za razliku od 15. stoljeća, postotak se vjerskih knjiga, u odnosu na svjetovna književna te znanstvena djela počeo polako smanjivati.[1] Tomu je uvelike uvjetovao pad monopola samostanskih i kaptolskih skriptorija u proizvodnji knjiga. Nakon što su se prepisivačke radionice preselila na sveučilišta, sve veći broj učenih ljudi traži od tiskara i izdavača objelodanjivanje knjiga iz lijepe književnosti, medicine, prava, astronomije te povijesti.[2] Osim po sadržaju, tiskane se knjige 16. stoljeća razlikuju i po jeziku. Naime, također zbog sve većeg broja pismenih koji su dolazili iz širokih narodnih slojeva, započelo je tiskanje knjiga i na narodnim jezicima. Knjige se na latinskom sve manje tiskaju i čitaju u odnosu na one na narodnim jezicima. Tako je, naprimjer, u Parizu 1501. godine od 88 tiskanih knjiga samo njih 8 bilo na francuskom, a već sredinom tog stoljeća, točnije 1549. godine, od 332 tiskane knjige, njih 70 je na francuskom.[3] Do samog kraja 16. stoljeća čak je polovica svih tiskanih knjiga u Europi bila na narodnim jezicima.[4] Što se tiče uređivanja knjiga, vrlo je značajna primjena ilustracija na naslovnoj stranici. Nju su tako ukrašavali slavni umjetnici poput A. Dürera te H. Holbeina i to posebno u Njemačkoj, Italiji i Nizozemskoj. Osim ilustracija koje su krasile naslovnu stranicu, na njoj će se još osim podataka o autoru, naslovu, mjestu i godini tiskanja tiskati i podatak o knjižaru, različite posvete te objašnjenja uz naslov te otiskivati tiskarski, odnosno izdavački znakovi.[5] Izuzev bogato ukrašenih naslovnih strana, velika se pažnja posvećivala i uvezu koji je zajedno s knjigom, ovisno u vrsti knjižnice u kojoj se ona nalazila, postao objektom prestiža. Naime, knjižnice se bibliofila, bogataša i vladara upravo po uvezu razlikuju od onih koji su knjige kupovali radi čitanja. Jedna od najpoznatijih knjigovežnica bila je ona tiskara-izdavača Alda Manuzia koji je uveze radio od maroken-kože i kartonskih uložaka.[6] Ipak, velika je promjena u uvezivanju bila uvođenje slijepog tiska, no tek je serijska proizvodnja prisilila knjigoveže da pojednostave tu tehniku, što je dovelo do

[1] Stipčević, Aleksandar. Povijest knjige. Zagreb : Matica Hrvatska, 2006. Str. 460.
[2] Isto.
[3] Kada bi se taj podatak izrazio u postocima, vidjeli bi kako je ta razlika mala, ali uočljiva. U razmaku od 48 godina ukupan broj knjiga porastao za 26,5% od čega je njih 9, 09% bilo na francuskom 1501. godine, a 1549. njih 21, 08%.
[4] Isto, str. 463.
[5] Isto, str. 516.
[6] Isto, str. 524.

opadanja kvalitete, ali je ista ipak bila dostatna u zadovoljavanju potreba prosječnog kupca.[7] Ono što je još karakteristično za tiskanu knjigu do sredine 16. stoljeća su ilustracije drvorezom.[8] Ipak, od spomenutih obilježja tiskarstva 16. stoljeća možda je najznačajniji bio proces odvajanja funkcije izdavača i knjižara od funkcije tiskara. Sve do tada su te tri profesije bile spojene u jednoj osobi – tiskaru, koji je nabavljao papir, izabirao rukopise, pregovarao s autorima, sudjelovao u pripremama za tisak i brinuo o raspačavanju knjiga. No, središnju ulogu u ovom stoljeću više nema tiskar, već izdavač.[9] Nadalje, s pojavom većih količina knjiga postalo je razmjerno lako doći do željene knjige. Knjige relativno lako putuju iz grada u grad, iz zemlje u zemlju, a sami tiskari, odnosno, izdavači nerijetko imaju vlastitu knjižarsku službu, izlažu na sajmovima i rade prve kataloge izdanja. Vrlo je dobar primjer za raspačavanje knjiga bila Venecija te ostali talijanski gradovi poput Rima, Firenze, Brescie i Milana te ostalih europskih gradova poput Basela, Nurnberga, Pariza itd. Ta je dobro uređena knjižarska mreža omogućila svakom u bilo kojem dijelu Europe da relativno brzo dobije knjigu iz bilo koje zemlje.

Unatoč tomu što 16. stoljeće bilježi pad monopola samostanskih i kaptolskih skriptorija u proizvodnji knjiga, samostani nisu, kao važna središta učenosti s dobro opskrbljenim knjižnicama, nikada izgubili svoju ulogu čuvara knjiga. Posebno su značajni pritom bili franjevački samostani. Jedan od njih, utemeljen već u 14. stoljeću, nalazi se i u Našicama. Ovaj je diplomski rad, koji ima za svrhu popisati i opisati knjige 16. stoljeća smještene u knjižnici Franjevačkog samostana Našice kako bi se ukazalo na bogat vjersko-obrazovni rad našičkih franjevaca, njihovu vezu s kulturnim tekovinama zapadne Europe toga vremena te sklonost prikupljanju i čuvanju starih i rijetkih knjiga podijeljen, uz uvodni i

[7] Slijepi tisak je tehnika kojom se ukras odjednom mogao utisnuti na kožu pomoću metalne ugravirane ploče. U 16. se stoljeću rad na ukrašavanju još više ubrzao upotrebom metalnog valjka (Isto, str. 410).

[8] Riječ je o tehnici izrade ilustracija pri čemu se oštrom alatkom na drvenu ploču urezuje crtež koji stvara izbočine na samoj ploči koja se onda premazuje tiskarskom bojom sa svrhom otiskivanja slika na papiru. Nenadmašiv primjer ove tehnike objelodanio je Aldo Manuzio u Polifilovom snu, autora Francesca Colonne. (Isto, str. 409.)

[9] Prvi je izdavač bez vlastite tiskare toga vremena bio Johann Rymann (Njemačka), koji je rukopise slao tiskarima u Nurnbergu, Baselu i druge njemačke gradove. U Italiji, to jest, Veneciji, je od posebne važnosti tiskarska i knjižarska obitelj Giolitti de Ferrari, koja je izdavala djela najznačajnijih suvremenih talijanskih pisaca. U Firenzi je djelovala obitelj Giunta, a u Rimu tiskar Giacomo Mazzochi te tiskara kardinala Ferdinanda de' Medici koja je tiskala knjige na orijentalnim jezicima i pismima. U Francuskoj središnje mjesto među tiskarima-izdavačima zauzima obitelj Estienne koja je bez obzira na malu količinu tiskanih knjiga, imala odlike visoke kvalitete i stroge selekcije naslova (Biblija, djela klasičnih pisaca). Za razliku od ostalih europskih zemalja koje su imale više tiskarskih središta, u Francuskoj su tiskare djelovale samo u Parizu i Lyonu. Središte se nizozemske proizvodnje knjiga nalazilo u Antwerpenu, u kojem je radio i Christophe Plantin, najslavniji tiskar druge polovice 16. stoljeća. Plantin je slavu stekao tiskavši monumentalnu višejezičnu Bibliju, prekrasna izdanja djela vjerskog sadržaja te djela grčkih i rimskih klasika, medicinske, pravne i ostale knjige (atlasi).(Isto, str. 422.- 435.)

zaključni dio, na još tri poglavlja. Poglavlje nakon uvoda posvećeno je povijesti Našica, franjevaca i Franjevačkog samostana u Našicama dok su ona naredna posvećena knjižnoj građi franjevačkih samostana općenito te konkretno knjižnici Franjevačkog samostana u Našicama i njezinom knjižnom fondu. Također, dan je i kratak uvid u prethodne bibliografske popise knjiga koje se čuvaju u franjevačkim samostanima. Središnji dio rada čini bibliografija knjiga 16. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana u Našicama. Nakon pregleda dosadašnjih popisa knjiga 16. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostanau u Našicama, u nastavku se rada objašnjava metodologija izradbe bibliografije te donosi sâm popis knjiga, kao i njegova analiza, rađena prema nizu parametara - najzastupljeniji autori, godine i mjesta tiskanja, kao i zastupljenost žanrova. Na samom se kraju, u zaključku, donose temeljne spoznaje o samostanskoj knjižnici, važnosti ove bibliografije i bibliografija općenito te sažeci učinjenih analiza.

2. POVIJEST NAŠICA I FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U NAŠICAMA

2.1. POVIJEST NAŠICA

O povijesti Našica opširno su pisali Josip Waller u zborniku iz 1988. godine, posvećenom knjižnici Franjevačkog samostana Našice[10] te Srećko Majstorović u knjizi Našice kroz 700 godina.[11] Našice se, i *našička rijeka* prvi puta službeno spominju 1229. godine u povelji hrvatsko-ugarskog kralja Andrije II., u kojoj osim što potvrđuje posjed Osuwak knezu Marcelu Pakračkom, također spominje Našice kao područje kojim prolazi granica spomenutog posjeda. Našički posjed u 13. stoljeću pripada templarima koji su se nastanili u Hrvatskoj početkom 12. stoljeća. Sve do same polovice 13. stoljeća Našice se u nekoliko povelja spominju kao *terrae Nekcha,* te kao posjed obitelji Aba koja je bila u srodstvu s Arpadovićima. Spomenuta je obitelj najduže vladala našičkim posjedom iako početkom 15. stoljeća na taj prostor dolaze i ostale obitelji - Lackovići i Gorjanski. Prema dokumentima iz 14. stoljeća,[12] navodi se kako je jedan dio posjeda templara dobila i sama obitelj Aba, s tim da je nakon ukidanja Templarskog reda 1312. godine njihove posjede papa

[10] Waller, Josip. Franjevci u Našicama kroz povijest. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988.
[11] Majstorović, Srećko. Našice kroz 700 godina. Zagreb: Vicepostulatura, 1973.
[12] Waller, Josip. Nav. dj., str. 27.

predao ivanovcima[13] pa je tako i spomenuta obitelj svoje dijelove posjeda također morala predati ivanovcima. Sve navedeno potvrđuje podatak iz 1315. godine u kojemu se spominje preceptor hospitalaca *de Nasische*. U dokumentima iz 15. stoljeća navode se i dva nova naziva: *castrum Nekchewar* odnosno *castrum Nekche* što ujedno potvrđuje postojanje naselja, ali i tvrđave koju su po odobrenju vladara sagradili Abe.[14] Sve navedeno utjecalo je na daljnji razvitak Našica.[15] Spomenuti je razvoj Našicama donio razdvajanje obrta i trgovine od zemljoradnje te su se počele razvijati varoši u kojima su ti obrti i trgovine djelovali. Isto se tako njihov razvoj i djelovanje smještalo uz sjedište vlastelinstva, samostana ili castruma, a iz samih se dokumenata[16] može vidjeti kako je postojala svjetovna i duhovna gospoda, te navedeni *castrum* iz kojeg se razvio *civitas* odnosno varoš. Iz službenih se dokumenata također može vidjeti kako se 1403. godine po prvi puta Našice spominju kao *oppidum Nechce*, odnosno kao trgovište koje je ubrzo postiglo položaj slobodnog naselja.[17]

Upravni aspekt ukazuje na to da je našički kraj pripadao Cis-dravsko-baranjskoj županiji prije no što je potpao pod tursku vlast i prije koje je imao oko stotinjak kuća. Isto tako, u crkvenom aspektu, našički je kraj pripadao Pečujskoj biskupiji, ali požeškom arhiđakonatu. Našice su po prvi puta potpale pod tursku vlast 1532. godine,[18] a konačan se njhov pad dogodio skoro deset godina kasnije, 1541. godine.[19] Turci su Našice, bez borbe, napustili 1687. godine, nakon ukupno 155 godina vladavine. Tijekom tog boravka, nisu zadirali u samostan i Crkvu, ali su ih na kraju prilikom povlačenja zapalili. Nakon odlaska Turaka, Našice su imale dvadeset i šest kuća, što je njih dvjestotinjak manje negoli u 16. stoljeću.

U 18. stoljeću, nakon oslobođenja, Našice se počinju brže i slobodnije razvijati, bez obzira na vojnu i komorsku upravu s kojima zajedno sada potpadaju pod vlast Virovitičke

---

[13] Ivanovci su bili talijanski trgovci iz Amalfija (južna Italija) koji su u Jeruzalemu, uz kapelu svetog Ivana, osnovali i gostinjac (hospitium) za putnike. Iz ljubavi prema Spasitelju preuzeli su na sebe brigu za obranu Svete Zemlje od muslimana, te skrb za konačenje putnika, hodočasnika i bolesnika. Prozvali su se Hospitalci ili Ivanovci. Glavna im je zadaća bila djelotvorna ljubav prema bližnjemu. Dijelili su se u tri skupine: jedni su bili viteški opremljeni vojnici, koji su se borili za slobodu Svete Zemlje; drugi su bili bolničari, koji su dvorili bolesnike i putnike; a treći svećenici, koji su vodili duhovnu skrb za članove svoje zajednice i za okolinu. Papa Paskal II potvrdio je ivanovačka pravila 1113. godine (Brčkovljani. URL: http://www.brckovljani.hr/povijest/gospostija/gospostija_bozjakovina1.html) (2014-01-30)

[14] Isto.

[15] Vrijeme vladavine te obitelji trajalo je kroz cijelo 13. i 14 . stoljeće, ali i kasnije, te je okarakterizirano kao vrijeme razvoja feudalnih odnosa, novčane rente i razvitkom gradova. (Isto, str. 27.)

[16] Isto, str. 28.

[17] Isto.

[18] Radilo se o postepenom prodiranju Turaka pa je većina utvrđenih gradova ostala pošteđena, a plemstvo se za to vrijeme uspjelo razbjeći. Feudalni ssutav je zadržan, s tim da su sva veća dobra razdijelili na manje spahiluke (Majstorović, Srećko. Nav. dj., str. 28.)

[19] Isto.

županije.[20] Osnivanjem Virovitičke županije i obnavljanjem svih ostalih županija, mnogi su poslovi prešli pod nadležnost županijske skupštine te su svi značajniji problemi vezani za privredni razvoj Našica rješavani upravo na tim skupštinama. Obnova i razvoj obrta i trgovine pogodovala je i samom razvoju stanovništva kojeg je u to vrijeme sačinjavalo 3 334 žitelja.[21]

Sredinom 19. stoljeća, točnije 1848. godine, vrijeme je revolucionarnih zbivanja. Osječka tvrđava tako potpada pod vlast Mađara pa su se sjednice županijske skupštine trebale održavati van Osijeka. Sjedište tih skupština postaju Našice, to jest, našički samostan. Radu skupštine pristustvovali su svećenici Zagrebačke, Senjske i Đakovačke biskupije te predstavnici ostalih županija. Isto tako, dolazi i do promjene u upravi dekretom prema kojemu se ukidaju svi feudalni odnosi u Hrvatskoj te obitelj Pejačević postaje vlasnicima površine zemlje od 10 000 jutara oranice, te 20 000 jutara šume a nakon što su dale dva bana, Našice postaju poznate i van Slavonije.[22] Obitelj je Pejačević također imala veliku ulogu u razvoju Našica u kojima je tada postojao velik broj obrtničkih radnji. Najveći broj takvih radnji pripadao je židovskim obiteljima uz koje su još rasle i ostale trgovine te se povećavao i sam broj trgovačkih posrednika, pa Našice ubrzo postaju i ugledno trgovište. Sam izgled grada Našice dobivaju gradnjom dvorca i trgom ispred istog 1811. godine. Na spomenutom je trgu djelovao veći broj poslovnih prostorija – banke, ljekarne i slično. Što se samog stanovništva tiče, prema statistici iz 1880. godine, Našice broje 1498 stanovnika ili 193 kućanstva.[23]

Logično je za zaključiti da su sve spomenute okolnosti utjecale i na sam razvoj društvenog i kulturnog života Našica u kojima se ističe najstarija institucija takve vrste, Kasino, koji svoje postojanje bilježi od 1857. godine. Dolaskom Khuena Hedervarya 1883. godine na mjesto bana Hrvatske, započinje gušenje nacionalnog pokreta što izaziva revolt građana, posebno u Slavoniji, ali i Našicama, koje kroz razna društva kulturnog sadržaja pokušavaju razviti i održati osjećaj nacionalnosti, te se upravo iz tog razloga organiziraju razna društva i organizacije: Dobrovoljno vatrogasno društvo (1888.),[24] Hrvatsko pjevačko društvo *Lisinski* (1889.),[25] te Učiteljsko društvo kotara Našice[26] koje je zapravo osnovano

[20] Vojna je uprava, trajala sve do 1873. godine, te je u velikoj mjeri bila obilježena nasiljem i pljačkama. Sam je vojni teritorij Slavonije odijeljen od civilnog 1745. godine osnivanjem Virovitičke, Požeške i Srijemske županije, što je Našice stavilo pod upravu Virovitičke županije (Waller, Josip. Nav. dj., str. 29.)

[21] Iz službenih se podataka koji datiraju iz 1860. godine, može vidjeti kako su Našice trgovište i kotar u Virovitičkoj županiji, te ubrzo postaju sjedištem kotarske oblasti, kotarskog suda, općinskog ureda, rabinata, pošte, te oružničke postaje s otvorenom školom.[21] (Isto, str. 30)

[22] Isto, str. 31.

[23] Isto, str. 32.

[24] Osnovano na inicijativu građana, posebno obrtnika. Prvi predsjednik bio je grof Ladislav Pejačević, koji je poklonio i gradilište za izgradnju vatrogasnog spremišta (Majstorović, Srećko. Nav. dj., str. 105.)

[25] Pokrenuo ga je gvardijan i župnik Tvrtko Pletikapić (Isto, str. 103.)

1875. godine, ali su mu se pravila zbog nekih poteškoća odobrila tek 1889. godine pa se tek tada moglo pridružiti pokretu hrvatske prosvjete.[27] Početkom 20. stoljeća, trgovci i obrtnici opet kreću s razvojem svoje djelatnosti. Novo trgovačko i obrtničko građanstvo pokreće pitanje obrazovanja, što zbog same djece, što zbog nove radne snage koju bi na kraju i zaposlili. Pitanje su obrazovanja počeli rješavati otvaranjem Dvorazredne trgovačke škole 1921. godine, no za spomenutu vrstu obrazovanja nisu bili zainteresirani pripadnici bogatog građanstva, činovnici te intelektualci pa je ta škola sedam godina kasnije zatvorena. Djelomično je razlog tomu bila tradicija srednjeg obrazovanja pa je samo građanstvo Našica ipak bilo više zainteresirano za otvaranje Građanske škole.[28]

Današnji izgled našičkog trga karakterizira park s fontanom, na čijem je mjestu sve do kraja Domovinskog rata stajala spomen-kosturnica palim borcima NOR-a. U velikom se parku nalaze spomenici Vatroslavu Lisinskom te Dori Pejačević. U samom dvorcu obitelji Pejačević danas se nalaze Zavičajni muzej Našica, gradska knjižnica i čitaonica Našice, Mali likovni salon te bogata zbirke keramike *Kolonija keramike Hinko Juhn*. U podrumu se dvorca nalaze prostorije HKUD-a *Vatroslav Lisinski* te Gradske limene glazbe. U ljetnom je dvorcu Pejačevića 1954. otvorena našička gimnazija i tu su se nalazile učionice Srednjoškolskog centra sve do 1978. godine kada je izgrađena nova zgrada Centra za odgoj i usmjereno obrazovanje *A. Cesarec*, što je danas Srednja škola Isidora Kršnjavoga. U istom se dvorcu danas nalaze prostorije Radio-stanice i radio kluba Našice te Društvo *Naša djeca*.[29]

2.2. POVIJEST FRANJEVACA I FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U NAŠICAMA

Franjevački se samostani na hrvatskom području osnivaju već u trećem desetljeću 13. stoljeća i to u Dubrovniku, Trogiru, Splitu, Puli, Zadru, iz kojih se nakon toga kreću k unutrašnjosti, a krajem stoljeća i u Bosnu. Franjevci propovijedaju siromaštvo, skromnost te požrtvovnost za svoga bližnjega. Osnivač je franjevačkog reda sv. Franjo Asiški. Prva je pravila reda Asiški napisao 1221. godine te je u istima sama knjiga zauzimala skromno mjesto, no nakon zahtjeva ondašnjeg pape da pravila podredi potrebama Crkve, spomenuta je

[26] Uz svoj stručni rad, društvo je priređivalo koncertne zabave u dobrotvorne svrhe. Podupiralo je Bolničku zakladu te Zakladu za podupiranje siromašnih učiteljskih kćeri prigodom udaje, a sve to pod pokroviteljstvom grofice Gabrijele Pejačević (Isto, str. 104.)
[27] Waller, Josip. Nav. dj., str. 32.
[28] Isto, str. 33.
[29] Našice Info. URL: http://www.nasiceinfo.com/index.php/dokumenti/2-povijest/2-naice-kroz-povijest (2013-09-05)

pravila izmijenio dvije godine poslije te je u njih unio i promjene koje se odnose na knjigu. Na zahtjev su se tako istoga pape franjevci morali priključiti borbi protiv heretika, što je značilo braniti crkvene dogme i prava, propovijedati crkveni nauk, za što je bilo potrebno znanje koje se nalazi u knjigama. Prvo u Italiji, a kasnije i u drugim zemljama, započinju s nicanjem brojni samostani koji su postajali središta učenosti s dobro opskrbljenim knjižnicama te pisarskim radionicama u kojima su djelovali prepisivači te minijaturisti i knjigoveže. U vrijeme širenja hrvatskim krajevima, franjevci imaju nova pravila kao i filozofiju knjige prema kojoj su morali imati knjižnicu ponajprije zbog potrebe bogoslužja te zbog borbe protiv heretika i neprijatelja Crkve. U knjižnicama se franjevačkih samostana, za razliku od onih dominikanskih, nalaze knjige pretežito vjerskog sadržaja, od liturgijskog do onih potrebnih za pastoralni rad. Kroz srednji vijek i renesansu franjevci se sve više bave znanošću, filozofijom, teologijom i književnošću.[30]

O samom dolasku franjevaca u Našice može se zasigurno reći nekoliko stvari. Samostan se u Našicama nalazi od 1321. godine jer se od tada održavaju Kapituli Ugarske provincije. Nadalje, sagradili su ga franjevci uz pomoć ondašnjeg vjerskog stanovništva. Franjevci su inače u Našice došli krajem 13. stoljeća, a sam se samostan i crkva Svetog Antuna Padovanskog danas nalaze na istom mjestu na kojem su i izvorno sagrađeni.[31] Tursko je osvajanje Slavonije 1541. godine uzrokovalo bježanje svećenstva i napuštanje samostana. Po zauzimanju Našica, Turci nisu srušili samostan ni Crkvu o čemu svjedoči dokument iz 1533. godine.[32] Naime, sama je uprava provincije ovlastila provincijata da imenuje gvardijana u Našicama pa su Turci tako franjevcima dozvolili da se vrate u samostan i vode obrede.[33] Ta je situacija potrajala sve do 1596. godine kada je samostan ponovno bio zatvoren, a franjevci protjerani za vrijeme trajanja velike bune protiv Turaka. Turci su tako ponovno zatvorili samostan, ali ga nisu srušili. Godine 1620. samostan je ponovno otvoren što je omogućilo franjevcima da ga obnove, te da se počnu, uz dušobrižničku djelatnost, baviti i prosvjetnim radom. Iako su franjevci imali dozvolu za svoj rad, lokalni su turski ucjenjivači znali iznuđivati veće daće od onih određenih. Prilikom posjeta našičkom samostanu1660. godine, o.

[30] Stipčević, Aleksandar. Socijalna povijest knjige u Hrvata : Knjiga 1 : Srednji vijek : (od prvih početaka do glagoljskog prvotiska 1483. godine). Zagreb : Školska knjiga, 2004., str. 35.-36.
[31] Za razliku od drugih samostana toga vremena, za našički se samostan navodi kako je podignut od strane vjernika. Franjevci ga nisu podigli sami već uz sudjelovanje i pomoć ondašnjeg stanovništva na svome današnjem mjestu. Time se pobijaju tvrdnje da su Franjevci u Našicama zaposjeli samostan i Templarsku crkvu, odnosno crkvu Ivanovaca (Cvekan, Paškal. Franjevci u Abinim Našicama. Našice : Paškal Cvekan, 1981., str. 35.)
[32] Waller, Josip. Nav. dj., str.28.
[33] Isto.

Petar Nikolić, generalni vikar Zagrebačke biskupije, zapisao je kako u samostanu boravi trideset franjevaca.[34] Također, u jednom od zapisa iz 1771. godine stoji da ih tamo boravi trideset i sedam. [35] Iz navedenih se može zaključiti da se brojka kretala oko trideset, pri čemu su se u nju ubrajali i klerici i školarci.[36]

Nakon spaljivanja Crkve 1683. godine ista je velikom brigom obnovljena od strane velečasnog oca Marka Bulajića,[37] a tako prigodno obnovljenu, staru gotičku crkvu, svečano je posvetio zagrebački biskup Martin Brajković 14. rujna 1707., u čast Sv. Antuna Padovanskog.[38] Poslije oslobođenja Slavonije, tamošnji su samostani bili u istoj provinciji kao i oni bosanski pa su se tako ovdje održavali i kapituli. U samim Našicama održana su dva: jedan 1705., te drugi 1708. godine. Sredinom 18. stoljeća, točnije 1757. godine, nakon odvajanja slavonskih samostana od bosanskih, osniva se Provincija sv. Ivana Kapistrana sa sjedištem u Našicama, koja je obuhvaćala još i samostane u Požegi te Cerniku. Godine 1787., povodom dokinuća samostana u Slavonskom Brodu, jedan dio tamošnje knjižnice seli u Našice.

Godine 1759. na županijskoj je skupštini usvojena kraljevska naredba da se broj franjevačkih župa smanji. Nakon što se broj istih smanjio, zemaljski gospodar, grof Sečenji, je 1785. godine našičku crkvu proglasio župnom, a četiri godine kasnije kraljevskim dekretom ista postaje javnim sakralnim objektom. Ukinute su i sve samostanske škole, osim za potrebe franjevaca koji su se i dalje bavili prosvjetnom djelatnošću o čemu svjedoči i činjenica da su službu rektora vršili gvardijani sve do 1870.[39]

Uz svoju redovnu dušebrižničku djelatnost, franjevci veliku brigu posvećuju obnovi kulturne i prosvjetne djelatnosti. Sredinom 17. stoljeća zabilježeno je postojanje škola u samostanima koje su bile u rangu srednjih škola. Oko sredine 17. stoljeća, točnije 1640. godine, u Našicama je zabilježeno oko 50 učenika, svjetovnih učenika i onih koji su se školovali za redovnike.[40] Na sastanku se provincijalnog definitorija 1708. godine odlučilo kako se u Našicama osniva gramatička škola[41] koju su trebali polaziti svi redovnički pripadnici, što iz Slavonije, što iz Bosne. Godine 1725. u našičkom se samostanu otvorio i

[34] Isto, str.29
[35] Isto.
[36] Isto.
[37] Našički gvardijan od 1703. do 1705. te provincijal Bosne Srebrne od 1705. do 1708. Obnova je izvršena između 1703. i 1707.godine (Cvekan, Paškal. Nav. dj., str. 57.)
[38] Tom prigodom dijelio je i sakrament svete potvrde (Isto.)
[39] Waller, Josip. Nav. dj., str. 31.
[40] Isto, str.29.
[41] U gramatičku su se školu, koju moraju završiti svi redovnički pripadnici, primali mladići od 12-14 godina (Cvekan, Paškal. Nav. dj., str. 151)

studij filozofije.[42] Bogat fond knjiga, obnova i nadogradnja samostana 1712. godine, stvorili su uvjete za rad filozofskog učilišta koje je djelovalo na tom području 35 godina da bi se nakon toga našička filozofija preselila u Osijek. Kako se prosvjetna djelatnost nastavljala širiti, Marija Terezija je donijela odredbu da će se sve daljnje škole osnivati pod nadzorom državne uprave. Prvi svjetovni prosvjetni radnik u Našicama bio je Antun Janković.[43] Ipak, u nedostatku prosvjetnog kadra, nastavu su i dalje nastavili voditi franjevci. U samom su samostanu sv. Antuna Padovanskog boravili neki od najuglednijih franjevaca u 18. stoljeću, kao već spomenuti Marijan Lanosović i Marko Bulajić. Osim njih, važno je za spomenuti i Antuna Bačića koji je nadzirao izgradnju samostana te svojom osebujnom djelatnošću uvelike pridonio povećanju knjižnog fonda te samostanske knjižnice.[44]

Dok su građani osnivali svoja društva, Franjevački samostan tijekom 19. stoljeća osniva razna religiozna bratstva i organizacije pa tako od 1884. godine s radom počine Treći red sv. Franje, a nakon toga se osniva Marijina kongregacija i Katolička akcija, koje osim svoje vjerske djelatnosti obavljaju i kulturnu jer okupljaju veliki broj mladih ljudi.

U 20. se stoljeću mijenja uloga Franjevačkog samostana koji je sve do tada bio zadužen za mnoga društvena i kulturna događanja te prosvjetu, da bi se sad počeo baviti isključivo vjerskim pitanjima. No ipak, njegova je uloga i dalje bila prisutna u mnogim odborima, posebno školskim jer su i dalje novčano podpomagali odlične, ali siromašne učenike.[45] Nakon Prvog svjetskog rata, s obnavljanjem su počela katolička društva, rad na katoličkom tisku, te su se otvorila radna mjesta za vjeroučitelje u školama čiju su dužnost izvršavali franjevci. Također se obnavljaju bratstva i organizacije, te se uz pomoć mještana Našica, 1925. godine na toranj crkve postavljaju zvona. Nakon što je 1929. godine uvedena šestosiječanjska diktatura,[46] položaj se franjevaca znatno pogoršao, kao uostalom i sam položaj građanstva koji je brinuo o demokratskom društvenom i političkom životu.[47]

[42] Na čelu tog studija kao lektor filozofije bio je otac Josip Battinich (Isto.)
[43] Waller, Josip. Nav. dj., str. 30.-31.
[44] Zapisnik franjevačkog samostana u Našicama : knjiga I (1739. – 1787.). Slavonski brod : Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje ; Našice : Zavičajni muzej : Franjevački samostan Sv. Antuna Padovanskog : Grad Našice ; Zagreb : Hrvatski institut za povijest, 2010., str. 19.
[45] Isto, str. 32.
[46] Šestosiječanjska diktatura je naziv za razdoblje diktature kralja Aleksandra Karađorđevića. Nastupila je 6. 1. 1929. kraljevim državnim udarom i objavom manifesta o ukidanju Vidovdanskog ustava te raspuštanjem Nar. skupštine i vlade. (Proleksis enciklopedija. URL: http://proleksis.lzmk.hr/47979/) (2014-01-30)
[47] Waller, Josip. Nav. dj., str.33.

Našička je crkva ponovno bila pogođena nevoljama tijekom Domovinskog rata kada joj je srušen i zapaljen toranj. Obnova je tornja uslijedila nakon rata, a danas se na istoj provodi obnova i restauracija.[48]

3. KNJIŽNA GRAĐA FRANJEVAČKIH SAMOSTANA

3.1. BIBLIOGRAFSKI POPISI I KNJIGE FRANJEVAČKIH SAMOSTANA

Kao što je prethodno rečeno u uvodu, samostanske su knjižnice i danas, kao i nekada, najčešći čuvari starih knjiga.[49] Neosporiva je činjenica da su inkunabule te ostale stare knjige važne kao spomenici tiskarskog umijeća i dekorativne umjetnosti toga vremena pa su kao takvi predmet proučavanja povijesti tiskarstva, povijesti umjetnosti te općenito knjižne proizvodnje.[50] Evidencija, odnosno izrada bibliografskog popisa starih knjiga preduvjet je za pristup znanju sadržanog u tim knjigama.[51] Prema Logaru, smisao je izrade bibliografije, koja je sama po sebi, stručno – znanstvena disciplina, sabrati, vrednovati, odabrati, analizirati te opisati tiskane ili na bilo koji drugi način umnožene tekstove koji se nadalje klasificiraju, uređuju te obično u obliku uređenih popisa i publiciraju s namjerom da pruže informacije o literaturi, a time i pomognu pri daljnjem stručnom radu.[52] Tinka Katić, tako navodi da se bibliografijom nadalje utvrđuju bibliografski postupci, odnosno, prikupljanje, vrednovanje, odabir, sadržajna analiza i opis, kao i predmet bavljenja, što su obično tiskane bibliografske jedinice te njihova namjena koja daje samu obavijest o literaturi te služi kao pomagalo za stručni rad.[53]

Kako je rastao broj tiskanih knjiga tako je porasla i potreba za izradom bibliografija. Sve razvijenija knjižna proizvodnja, pojava javnih knjižnica u 17. stoljeću te porast broja

[48] Našička je crkva, kao i sam samostan prošla kroz nekoliko važnijih obnova podijeljenih na nekoliko razdoblja: obnova tijekom turskih osvajanja (1532.-1687.), prva barokna obnova u kojoj je dograđena barokna kapela posvećena Blaženoj Djevici Mariji (1703.-1752.), druga barokna obnova u kojoj se formirarao drugi, dvorišni ulaz (1752. – 1763.), treća barokna obnova u kojoj su bitno izmijenjeni sam tlocrt i unutrašnjost ranogotičke crkve te se crkva opremala i ukrašavala baroknim inventarom (1763.-1800.), tijekom 20. stoljeća izvođeni su radovi na zvoniku i tornju te samom krovištu i fasadi (1800-). (Ivanušec, Ratko. Franjevačka crkva sv. Antuna Padovanskog sa samostanom u Našicama. Našice : Franjevački samostan u Našicama : Zavičajni muzej Našice, 2010. str.13.-18.)

[49] Katić, Tinka. Stara knjiga : bibliografska organizacija informacija. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007., str. 1.

[50] Isto, str. 27.- 28.

[51] Isto, str. 1.

[52] Logar, Janez. Uvod u bibliografiju : teorijski osnovi bibliografije, istorija bibliografije, pregled bibliografija, bibliografija u Jugoslaviji. Sarajevo: Svjetlost, 1973., str. 13.

[53] Katić, Tinka.Nav. dj., str. 52

učenih ljudi koji su željeli biti obaviješteni o knjigama koje su se tiskale, rezultiralo je razvijanjem brojnih inicijativa za izradu bibliografskih pomagala. Šesnaesto je stoljeće tako bilo obilježeno izdavanjem stručnih bibliografija te prvom općom bibliografijom Konrada Gessnera, *Bibliotheca universalis*, iz 1545. godine, u kojoj je Gessner uspio sabrati 12 000 bibliografskih jedinica. Već godinu kasnije tiskao je i dodatak s još 3000 naslova.[54] U bibliografskim priručnicima koji bilježe tiskarsku djelatnost 16. i 17. stoljeća sastavljači svoje zanimanje ograničavaju na nacionalnu produkciju. Nekoliko primjera za to su *Verzeichnis der im Deutschen Sprachbereich erschienenen Druchedes XVI. Jahrhunderts VD16 (1969.-1990.),*[55] bibliografski popis koji popisuje njemačku knjigu 16. stoljeća, zatim *Short title catalogue*, kataložni popis engleskih knjiga do 1640., (1473. – 1800.)[56] ili, pak, bibliografija *Jugoslavica usque ad annum MDC (1964.),*[57] u kojoj Josip Badalić obrađuje Croaticu 16. stoljeća. Od brojnih pokušaja popisivanja starih knjiga za rijetko se koji može reći da je i dovršen. Tomu također pripada i Hrvatski centralni katalog knjiga 16. stoljeća čiju je izradu potaknula Komisija za povijest knjige i knjižnica pri Hrvatskom knjižničarskom društvu 1985. godine.[58] U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici izrađeno je oko 1200 kataložnih listića hrvatskih i stranih knjiga 16. stoljeća iz više hrvatskih knjižnica – NSK, Sveučilišne knjižnice u Puli, Sveučilišne knjižnice u Splitu, Znanstvene knjižnice u Zadru, Metropolitanske knjižnice u Zagrebu te franjevačkih knjižnica u Varaždinu, Hvaru i dr.[59]

Što se tiče izradbe bibliografija knjižne građe pohranjene u samostanskim knjižnicama postoji nekoliko sastavljenih bibliografija knjiga franjevačkih samostana: Bibliografije knjiga hrvatskih autora u knjižnicama Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda 1495.-1850. Vatroslava Frkina i Miljenka Holzleitnera,[60] a pregled bibliografija koje se odnose na samostanske knjižnice daju i Josip Bratulić i Stjepan Damjanović u predgovoru već spomenute bibliografije autora V. Frkina i M. Holzleitnera.[61] *Građa za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju knjiga 1835-1940.* također sadrži podatke o građi koja se čuva u

[54] Hrvatska enciklopedija. URL: http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=7459 (2013-12-04)
[55] Bayerische Staatsbibliothek. URL: http://www.bsb-muenchen.de/16-Jahrhundert-VD-16.180.0.html?L=3 (2013-10-30)
[56] ESTC. URL: http://estc.ucr.edu/ (2013-10-30)
[57] Knjiga sadrži bibliografiju hrvatskih, srpskih i slovenskih knjiga tiskanih u 15. i 16.stoljeću u južnoslavenskim zemljama te izvan njih. Sadrži 206 popisanih jedinica kojima su dodana još 22 izdanja rumunjskih crkvenoslavenskih knjiga (Štefanić, Vjekoslav. J. Badalić, Jugposlavica usque ad annum MDC. // Slovo : časopis staroslavenskog instituta 11,12 (1962), str. 225-231. URL: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=21160 (2013-11-13)
[58] Hrvatsko knjižničarsko društvo. URL: http://www.hkdrustvo.hr/hr/strucna_tijela/28/uvod/ (2013-11-13)
[59] Katić, Tinka. Nav. dj., str.3.
[60] Zvonik. URL: http://www.zvonik.rs/arhiva/171/okonas.html (2014-01-02)
[61] Isto.

samostanskim knjižnicama. Uz navedene bibliografije, spomenimo još i izložbeni katalog *Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana* Renate Bošnjaković i Marine Vinaj,[62] kao i bibliografski popis tiskanih knjiga 16. stoljeća koji je izrađen u knjižnici Franjevačkog samostana u Osijeku pod nazivom Knjige 16. stoljeća Franjevačkog samostana u Osijeku (2003).[63] Nadalje, Šime Jurić i Pavao Knezović su popisali inkunabule i knjige 16. stoljeća knjižnice Kačićeva samostana u Zaostrogu koji sadrži 24 inkunabule te 336 rijetke knjige na stranim jezicima, a sam je Pavao Knezović u istoj knjižnici popisao sve stare i rijetke hrvatske knjige tiskane do 1850. godine[64] pa se iz navedenog se može zaključiti kako je važnost popisivanja starih i rijetkih knjiga uvelika prepoznata.

3.2. KNJIŽNICA FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U NAŠICAMA

O povijesti su knjižnice franjevačkog samostana u Našicama opširno pisali Vatroslav Frkin u zborniku posvećenom knjižnici Franjevačkog samostana Našice, tiskanom 1988. godine te Renata Bošnjaković u zborniku posvećenom Antunu Bačiću iz 2013. Frkin navodi da iako povijest franjevaca u Našicama datira sve od 13. stoljeća, kontinuitet se mjesnih poglavara našičkog samostana može pratiti od 1666. godine, otkada vjerojatno i postoji samostanska knjižnica.[65] Knjige su za tu knjižnicu sustavno prikupljane od 18. stoljeća o čemu svjedoče mnogobrojni rukopisni zapisi na knjigama te samostanska kronika. Osim deset inkunabula koje ta knjižnica posjeduje, između ostalog sadrži još i neke od najvrjednijih tiskopisa od samih začetaka tiska do danas.[66]

Kratak pregled propisa o čuvanju knjiga u samostanima potkraj 16. i tijekom 17. stoljeća otkriva važnost pisane riječi među franjevačkim zajednicama. U svrhu zaštite samostanske knjižne imovine, ali i u slučaju promjene boravka redovnika, prvotna je zadaća uredbi bila osigurati knjige potrebne za rad nastavnicima i redovnicima u samostanu. U

[62] Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008.
[63] Vinaj, Marina. Tiskopisi XVI. stoljeća iz riznice Muzeja Slavonije u Osijeku. Osijek : Muzej Slavonije, 2007.,str. 94
[64] Gala. Monografija splitskih franjevaca. URL: http://www.franjevci-split.hr/pdf/gala-monografija.pdf str. 239. (2013-09-12)
[65] Frkin, Vatroslav. Povijest knjižnice franjevačkog samostana u Našicama. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988., str. 41.
[66] Bošnjaković, R. Antun Bačić i razvoj našičke franjevačke knjižnice u 18. stoljeću. // Zbornik radova o Antunu Bačiću : radovi znanstvenog skupa održanog 14. i 15. travnja 2010. u Slavonskom Brodu i Našicama. Slavonski Brod : Našice : Hrvatski institut za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, Slavonski Brod ; Zavičajni muzej Našice, Franjevački samostan sv. Antuna Padovanskog u Našicama, Franjevački samostan Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu, 2013, str. 204.

vrijeme kada je ta uredba donesena, točnije 1593. godine,[67] u napušteni su našički samostan, uz pristanak osmanskih vlasti, došli franjevci Bosne Srebrene. S obzirom na to da su tijekom osmanske vladavine u Slavoniji postojala dva franjevačka samostana, i to u Našicama i Velikoj, za shvatiti je da su u njima osnovane i škole. Prema izvorima, potkraj 16. i 17. stoljeća, ondje postoje gramatičke škole te novicijat. Nastavni se program tih gramatičkih škola može vidjeti iz pisama voditelja gramatičke škole u Velikoj, Ivana Mihajlovića, u kojima traži knjige potrebne za rad škole pa se stoga može pretpostaviti kako su za rad te škole u Našicama bile potrebne iste knjige.[68] Do sada se jedini poznati podatak o nabavi knjiga za našički samostan tijekom 17. stoljeća nalazi na djelu *Homiliae seu Eunarrationes in evangelia Dominicalia totius anni necnon et festa occurentia,* autora Ivana Docaeusa, iz 1561. godine. Na naslovnoj stranici toga djela ispisano je *Sum ad usum conventus. S. Antonii Nassicay. Mutuatus M.V.P. Nicolao Nassicensi parocho in Valpovo p(ro) anno 1694. Januarii. die 14.*[69] Prema spomenutom zapisu se ne može zaključiti da je tada postojala knjižnica, no isti može navesti na zaključak kako knjiga zapravo jest u vlasništvu samostana te da u njemu postoji nekakav oblik posudbe, a prema tome i prostor za pohranu knjiga. Podaci o knjigama našičkog samostana do osmanskog perioda nisu poznati, no kako povijesni izvori svjedoče da je u to vrijeme u Našicama djelovala Franjevačka provincija Bosne Srebrene, može se pretpostaviti kako je u samostanu postojao određeni knjižni fond.[70]

U 18. stoljeću franjevci Bosne Srebrene ulažu napore u podizanje škola za obrazovanje vlastitih podmladaka kako bi dostigli razinu obrazovanja svećenika ondašnjih europskih samostana. Navedeno podizanje škola i nastanak visokih učilišta stvorilo je potrebu za organiziranjem i uređenjem samostanskih knjižnica.[71] Za osnivanje već spomenutog studija filozofije najzaslužniji je tadašnji provincijal Antun Bačić,[72] dugogodišnji našički gvardijan. Uz povremeni studij filozofije, također je djelovao i studij moralne teologije u periodu od 1773. do 1779. godine. Organiziranjem tih studija, nametnuta je i potreba stvaranja knjižnog

[67] Uredbom se iz Valladodida propisuje da u samostanu treba biti onoliko knjiga koliko je potrebno propovjednicima i nastavnicima različitih franjevačkih škola. S vremenom je postala sastavni dio općeg franjevačkog zakonika, odnosno generalnih konstitucija koje je odobrio papa Klement VII. (Isto, str. 206.)

[68] Program datira iz 1637., a u njemu voditelj gramatičke škole u Velikoj, Ivan Mihajlović traži slovnice Donatove i Alvazerove gramatike, Ciceronove Epistolae familiares i posebne rječnike koji su služili za razumijevanje Ciceronovih tekstova. Uz to, zatražio je još i male časoslove te Calepinove rječnike. (Bošnjaković, Renata. Nav. dj. str. 207.- 208.)

[69] Frkin, Vatroslav. Nav. dj., str. 35.

[70] Bošnjaković, R. Nav. dj., str. 208.

[71] Isto.

[72] Bačić je bio poglavar našičkog samostana u dva navrata: 1725. – 1727., te od 1735. – 1736., a, kako se čini, kasnije je u Našicama boravio i od 1747. do 1749. godine.Preminuo je 12. prosinca 1758. u Našicama i ondje je pokopan u samostanskoj kripti ispod svetišta crkve sv. Antuna Padovanskog. (Isto, str. 211.)

fonda što jer vjerojatno potaklo na uređenje našičke samostanske knjižnice.[73] Upravo je sam Bačić, početkom 18. stoljeća, prikupio veći broj knjiga, o čemu svjedoče mnogobrojne oznake vlasništva na istima, uz koje je stavljao i podatak o vremenu nabave istih. U samom su samostanu tako pronađene 93 knjige s njegovim zapisima, a najveći je broj knjiga nabavio 1748. i 1749. godine uključujući i četiri inkunabule.[74] Bačić je bio poznat i kao donator te dobavljač velikog broja knjiga za ovu samostansku knjižnicu koje je, prema Frkinu, te knjige kolima dovezao iz Venecije. Prema zapisima našičkog kroničara spominje se kako su 1762. u Veneciji nabavljene knjige za kor, crkvu i samostansku knjižnicu, ukupno njih dvadeset.[75]

Kako su za vrijeme vladavine Josipa II. ukinuti neki crkveni redovi (pavlini i isusovci), ukinuti su također i neki franjevački samostani. Jedan od takvih je bio i brodski samostan čija je imovina bila prenesena u druge, obližnje samostane. Ondašnji našički gvardijan o. Marijan Lanosović tako bilježi da je 26. studenog 1787. godine iz Broda donio sve knjige koje drugi nisu uzeli.[76]

Kako bi evidentirali knjige koje posjeduju, franjevački su samostani imali knjižnične inventare, odnosno, kataloge, koji su u većoj mjeri služili kao dokument o vlasništvu. Prvi takav katalog naziva *Inventarium Librorum qui Bibliotheca Conventus Nassiciencis reperiuntur*, broji 330 naslova i 539 svezaka te je ispisan rukom na 12 stranica koje su uvezane konopcem.[77] Knjige su u tom katalogu poredane abecedno prema naslovu te sadrže podatak o broju svezaka, a na samom kraju kataloga nalazi se i popis svjedoka te žig samostana.[78] Prema naslovima djela iz tog kataloga vidljivo je kako su to većinom bile knjige religioznog sadržaja koje su franjevci koristili za vođenje obreda i duhovnu izgradnju te knjige koje su nastavnici koristili za rad u školama (teologija, filozofija, filologija, povijest Crkve i crkveno pravo),[79] što će se moći vidjeti i kroz samu analizu bibliografskog popisa knjiga iz 16. stoljeća u nastavku radu.

3.2. FOND KNJIŽNICE FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U NAŠICAMA

[73] Isto.
[74] Među nabavljenim inkunabulama nalazi se i ona iz 1470., autora Tome Akvinskog, te se ista vodi kao najstarija u samostanu. (Isto, str. 212.-214.)
[75] Frkin, Vatroslav.Nav. dj., str. 35.
[76] Isto, str. 36.
[77] Bošnjaković, R. Nav. dj., str. 221.
[78] Isto.
[79] Isto, str. 223.

Sređivanje je fonda knjižnice započelo 1982. godine te su popisane sve knjige, a nakon njihove katalogizacije, knjižnica je za javnost otvorena 25. travnja 1987. godine. Izrađen popis knjiga iz te godine navodi kako u knjižnici postoji 6 514 knjiga, no danas je njihov broj mnogo veći zbog sustavnog prikupljanja građe tijekom preostalih godina. [80]

O knjižnom fondu knjižnice Franjevačkog samostana u Našicama pisano je, kako je već spomenuto u zborniku Knjižnice Franjevačkog samostana Našice posvećenom toj knjižnici, u kojem su, osim Frkina, pisali i otac Franjo Jurinec koji je popisao fond knjiga iz 18. stoljeća,[81] zatim Leopoldina Kranjčev, koja je obradila knjige 19. stoljeća[82] i Antun Tomljanović knjige 20. stoljeće,[83] dok je otac Sebastijan Golenić obradio glazbeni fond knjižnice.[84]

Inače, fond se knjižnice našičkog samostana, navodi Frkin, može podijeliti u nekoliko razdoblja. Prvo razdoblje zauzimaju knjige tiskane od 1455. do 1500. godine, odnosno inkunabule. Našički samostan u posjedu ima njih deset, pri čemu njih tri nisu pronađene više nigdje u Hrvatskoj.[85] Drugo se razdoblje odnosi na knjige 16. stoljeća, koja se dijele na djela vjerskog i svjetovnog sadržaja. Što se tiče djela vjerskog sadržaja, tridesetak je njih propovjedničkog sadržaja, uz nekoliko djela koja su služila ophođenju s ljudima u ispovijedi, dok svjetovnih djela ima tek sedam.[86] Renata Bošnjaković i Marina Vinaj su u katalogu *Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice* popisale dvadeset i sedam jedinica iz 16. stoljeća, koje, uz inkunabule, predstavljaju najstarije tiskopise tog samostana.[87] Opširnije o knjigama 16. stoljeća u fondu knjižnice našičkog samostana bit će riječi kasnije. Nadalje, što se tiče knjiga 17. stoljeća, našički ih samostan broji oko 340, od čega je samo devet djela hrvatskih autora (Jakov Mikalja, Ivan Ančić, Matej Divković, Mijo Radnić, Juraj Habdelić, Vital Andrijašević, Nikola Ogramić, Ivan Bandulavić). Osam je od

[80] Isto, str. 204-205.
[81] Zbornik knjižnice Franjevačkog samostana Našice. Našice: SIZ kulture i tehničke kulture općine Našice : Franjevački samostan Našice, 1988. Str. 45.-52.
[82] Isto, str. 52.-55.
[83] Isto, str. 56.-61.
[84] Isto, str. 62.-67.
[85] Riječ je o djelu Antoniusa de Bitonta *Sermones quadragesimales de vitiis. Venetiis, Johannes Hamman pro Nicolao de Frankfordi (*1499.), pisanoj na gotici, a koje je pronađeno još u Brombergu, Grazu, Leipzigu, Londonu, Lyonu, Saint Gallenu, Sevili, Utrechtu itd. Također, tu je djelo *Catena aurea super quattor evangelistatas* (1470.) autora sv. Tome Akvinskog, te ujedno i najstarije u knjižnici koju je nabavio Antun Bačić 1748. godine te djelo *Sermones quadeageaimales de legibus dicti. Ulmae, Johannes Zainer* (1478.), autora Leonardusa de Utina pisano goticom te se naziva najvrjednijom i najljepšom inkunabulom u posjedu knjižnice zbog bogato ukrašenih inicijala kojih ima preko dvadeset (Frkin, Vatroslav. Nav. dj., str. 38-39)
[86] Navodi se također i postojanje nekoliko Biblija, niz djela na latinskom jeziku, ali i na talijanskom i njemačkom jeziku (Isto.)
[87] Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008.

tih djela tiskano u Italiji, a Habdulićev *Dictionar* u Grazu.[88] Izuzev ovih devet knjiga hrvatskih autora, osamnaest ih je još popisala i Renata Bošnjaković u već spomenutom katalogu. Tamo se tako, osim hrvatskih autora, mogu pronaći i djela talijanskih te njemačkih pisaca. Osim spomenutih, Bošnjaković je također popisala jedan brevijar (*Breviarum Romanum)* iz 1688. godine, te gradual[89] (*Graduale Romanum de tempore et sanctis*) iz 1690. godine. Prema tom popisu i opisu, knjige se 17. stoljeća po izgledom ne razlikuju previše od onih iz 16. stoljeća.[90]

Jurinec navodi kako je 18. stoljeće bilo obilježeno otvaranjem mnogih škola, te općenito kulturnim i prosvjetnim napretkom pa se sukladno time bude znanstveno i književno stvaralaštvo. Djela ovog stoljeća u knjižnici podijelio je u dvije skupine, rijetke (*rara)* i ostale knjige.[91] Što se tiče samih jezika na kojima su iste napisane, u prvom je planu latinski te nakon njega hrvatski jezik, ali ima ponešto i djela na njemačkom, talijanskom, mađarskom i španjolskom jeziku. Prema tematskoj podjeli knjige su razvrstane u pet skupina: religiozne,[92] filozofske,[93] leksičke,[94] gospodarske[95] i zemljopisne.[96] Ovdje također možemo pronaći i nekoliko hrvatskih pisaca bez kojih je, prema Jurincu, nezamislivo govoriti o jeziku, kulturi i književnosti. To su već spomenuti Antun Bačić[97] te Ivan Velikanović[98] i Marijan Lanosović[99].

Od najznačajnih knjiga 19. stoljeća koje se mogu pronaći u ovoj knjižnici, kako navodi Leopoldina Kranjčev, vrlo su vrijedna neka izdanja Biblije,[100] od kojih se svakako izdvaja prijevod Petra Katančića, tiskan u Budimu 1831. godine. Ovdje se također mogu

[88] Frkin, Vatroslav. Nav. dj., str. 41. - 45.
[89] Gradual je zbirka crkvenih popijevki koje su se ponekad pjevale za vrijeme mise ispred oltara. (Bošnjaković, Renata. Nav. dj., str. 30-31)
[90] Radi se o knjigama velikog i malog formata, s kožnim uvezima, metalnim kopčama, tekstom crveno-crne boje, reljefima na obrubima i zlatotisku (Bošnjaković, Renata. Nav. dj., str. 23-35).
[91] Jurinec, Franjo. Djela pisaca 18. stoljeća u knjižnici franjevačkog samostana u Našicama. //Knjižnica Franjevačkog samostana Našice: zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988. str, 45.
[92] Religiozne knjige zapravo čine četiri Biblije od kojih su tri na latinskom te jedna na njemačkom, teološki klasici autora Duns Scotusa te Tome Kampenca, kao i propovijedi Aleksandra Tomikovića, Jerolima Filipovića, Josipa Banovca
[93] Radi se o knjizi autora Antuna Radića, *Introductio in philosophiam naturalem theoriae* p. Rogerii Boskovich, (1776.).
[94] Radi se o rječnicima autora Belostenca, Della Belle.
[95] To su autori Ivan Wenceslav Pauls, s djelom *Razloxenje sverhu plodenja i pripashe ovcah s jednim Nadmetkom od sianja i timarenja duhana* (1722.) te Stipan Josip Reljković, s djelom *Kuchnik* (1796.)
[96] Radi se o autoru Georgius Papaneku i njegovom djelu *Geographica descriptio, Quinque – Ecclesiis* (1783.)
[97] Radi se o dva djela pod nazivom *Istina katoličanska* (1732.) te *Život Majke Božje Kraljice* (1773.)
[98] To su pet djela pod nazivima *Enchridion Franciscanum* (1771.), *Regula Testamentum* (1773.), *Serafinskoga otca Franceska život kratak* (1777.), *Promishlanja* (1778.) te *Upućenja katoličanska* (1787.)
[99] Jurinec, Franjo.Nav. dj., str.45.-51.
[100] Sveto pismo Starog zakona u četiri sveska i Sveto pismo Novog zakona u dva. Istovremeno su tiskani i latinski tekst, odnosno Vulgata te hrvatski prijevod (Kranjčev, Leopoldina. Franjevačka knjižnica u Našicama, knjižni fond 19. Stoljeća // Knjižnica Franjevačkog samostana Našice: zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988, str. 52.)

pronaći djela jezikoslovnog karaktera,[101] djela lijepe književnosti,[102] poetike,[103] djela crkvenog sadržaja,[104] te geografska djela[105]. Kako cijeli fond ovog stoljeća obuhvaća 570 bibliografskih jedinica, Kranjčev je navela samo najznačajnije autore i djela ovog stoljeća iz spomenutih područja te nadodala kako su ista pisana na nekoliko jezika i pisama.[106]

Zbirka knjiga 20. stoljeća donosi nekoliko najznačajnih bibliografskih jedinica u fondu samostanske knjižnice. Na prvom mjestu to je prijevod Biblije iz 1907. godine, kojeg je prema Vulgati preveo i protumačio Josip Stadler, nadbiskup vrhbosanski. Također se mogu pronaći prijevodi psalama Petra Vlašića, Ivana Štambuka, Emila Orozovića i tako dalje. S obzirom na to da se velika pažnja posvećivala pedagogiji, odgoju i obrazovanju postoji veći broj jedinica tog karaktera, što knjiga, što časopisa i novina. Zapravo je knjižni fond tog stoljeća uvelike sličan fondovima ostalih knjižnica. Mogu se naći djela najznačajnijih autora toga vremena, biblioteka *Pet stoljeća hrvatske književnosti*, referentna literatura i slično. Isto tako, mogu se pronaći i djela nekih Našičana poput Isidora Kršnjavoga, Srećka Majstorovića te Ante Gardaša.[107]

Nadalje, prema popisu iz 1982. kojeg su sastavili profesor Ladislav Šaban, te magistar Zdravko Blažeković, u knjižnici je franjevačkog samostana u Našicama postojalo sedamnaest kutija raznih muzikalija koja obuhvaćaju oko dvjestotinjak autora od kojih su neki skladatelji, a neki pisci glazbenih priručnika. Najstariji takav priručnik datira iz 17. stoljeća, točnije 1657. godine. Većina spomenutih priručnika ima veliku didaktičku vrijednost jer se temelje na varijantama takozvane *Gvidonske ruke*,[108] koja je u srednjem vijeku bila osnova za uvod u

[101] To su djela autora Bogoslava Šuleka, Josipa Drobnića, Joakim Stullija,
[102] Radi se o djelima autora Petra Preradovića, Dimitrija Demetra i Franje Markovića.
[103] Radi se o autorima poput Sladovića, Šenoe i Tkalca.
[104] Radi se o autorima Kaji Agiću, Marijanu Jaiću, Euzebiju Fermendžinu.
[105] Spomenuta geografska djela napisali su Dragotin Seljan, *Zemljopis pokrajinah ilirskih iliti ogledalo zemlje*, (1843.) te Vjekoslav Klaić, *Zemljopis zemalja u kojih obitavahu Hrvati*, (1880.)
[106] U slučaju jezika to su hrvatski, njemački, mađarski, latinski i talijanski, a spomenuta pisma se odnose na goticu, latinicu te ćirilicu (Kranjčev, Leopoldina. Nav. dj., str. 52.-55.)
[107] Tomljanović, Antun. Knjižni fond 20. Stoljeća u knjižnici Franjevačkog samostana u Našicama. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988., str. 56.-61.
[108] Guido d'Arezzo pronašao je nove nazive za tonove u ljestvici za prvih 6 tonova i to od šest slogova koji tvore prvu strofu himna Svetom Ivanu Krstitelju, Ut queant la- xis -- Ut, Re, Mi, Fa, Sol, La., tj. za heksakord. 24 Osnovao je svoj sistem solmizacije, podijelivši sve tonove glazbenoga sustava u sedam jednakih heksakorda, s posebnim obzirom na poluton, koji se u svakom heksakordu nalazio na istom mjestu. Polutonski se razmak uvijek nazivao mi - fa ako je melodija, koju je trebalo pjevati, prelazila granice jednog heksakorda (recimo heksakorda c - a), mijenjali su se nazivi tonova sljedećeg heksakorda, ako je iza završnog tona heksakorda (u ovom slučaju to je ton a) slijedio ton b, onda se završni ton a nazivao mi, a ton b dobivao je naziv fa. Takav se postupak zvao mutacija. Mutacije su, piše J. Andreis, "prilično otežavale primjenu solmizacije pa su se učenici služili prstima lijeve ruke i njihovim zglobovima, kao mnemotehničkim sredstvom, tzv. Guidonska ruka.
Koprek, K. Gregorijanski manual Fundamentum cantus gregoriani seu choralis (1760.) Mihajla Šiloboda – Bolšić : Struktura i sadržaj glazbenog naputka Fundamentum cantus gregori- ani seu choralis. // Povijesni prilozi 33 (2007). Zagreb: Katolički bogoslovni fakultet, 2007. str. 311.-330.

svijet glazbe. Novije je doba većinom zastupljeno pjesmaricama (Vjenceslav Novak) ili starohrvatskim crkvenim popijevkama.[109] Kako bi se olakšalo snalaženje u navedenoj građi knjižnica sadrži abecedni, mjesni, predmetni katalog te katalog vrijednih knjiga.[110]

Kako se u knjižnici nalazi dosta rijetkih i starih knjiga, u dogledno je vrijeme bilo potrebno raditi i na njihovoj zaštiti pa je tako restauracija inkunabula, rukopisnih te tiskanih knjiga i zemljopisnih karata trajala u razdoblju od četiri godine (ožujak 1982. – lipanj 1986.) u Laboratoriju za konzervaciju i restauraciju pri Državnom Arhivu Hrvatske. Sve su poslane jedinice (inkunabule, rukopisi, tiskane knjige i atlasi) bile pisane, odnosno tiskane na papiru koji je ručno izrađen od krpa, te je izuzetne kvalitete zbog visokog stupnja polimerizacije.

Što se tiče sredstava kojima su knjige pisane ili tiskane većinom su to tiskarske boje na bazi čađe netopljivih karakteristika, te su postojane bez obzira na svjetlost i vlagu. Rukopisne su knjige pisane željezno-galnim tintama koje su u upotrebu ušle tijekom 12. stoljeća, te su također vrlo stabilne pri djelovanju svjetla i vlage, iako se, kroz duži vremenski period postepeno razgrađuju i blijede. Kao što će se u bibliografskim opisima popisanih jedinica moći vidjeti većina je knjiga imala oštećenja, što fizikalno-kemijska, što biološka i mehanička. Fizikalno-kemijska oštećenja bila su prvenstveno uzrokovana vlagom i toplinom jer su rubovi listova, kao i sami hrptovi, bili naborani i valoviti. Također, bila su vidljiva i oštećenja od prašine. Biološka oštećenja su u najvećom mjeri izazvana pojavom plijesni u obliku mrlja, dok su se ona mehanička najviše očitovala kroz savijene i poderane listove, te oštećenim hrptom.[111] Nakon provedenih metoda restauriranja, knjige su ponovno uvezene metodom šivanja slogova, te su u ponekim slučajevima bile korištene stare korice ukoliko one nisu bile previše oštećene da bi se zamijenile novima. Za većinu su restauriranih knjiga izrađene i posebne zaštitne kutije po mjeri.[112]

4. TISKANE KNJIGE 16. STOLJEĆA U KNJIŽNICI FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U NAŠICAMA

[109] Golenić, Sebastijan. Glazbeni fundus knjižnice franjevačkog samostana u Našicama. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988., str. 62.-67.
[110] Bošnjaković, Renata. Nav. dj., str. 204.
[111] Mušnjak, Tatjana. Restauriranje inkunabula i ostalih vrijednih knjiga knjižnice Franjevačkog samostana u Našicama. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988. str. 67.-72.
[112] Isto, str.74

4.1. DOSADAŠNJI POPISI KNJIGA 16. STOLJEĆA IZ KNJIŽNICE FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U NAŠICAMA

Kako bi se utvrdilo koliko je zapravo knjižno blago našičkog franjevačkog samostana koje je prikupljano tijekom nekoliko stoljeća bilo je važno napraviti popise tih knjiga. Osim toga, navedeni popisi služe i kao svjedočanstva o prisutstvu franjevaca te o njihovoj obrazovnoj djelatnosti na tom području.[113] O tome je većinom pisao Vatroslav Frkin, koji je i sam franjevac. Prema Vatroslavu Frkinu i popisu knjižnog fonda 16. stoljeća koji se nalazi u već spomenutom zborniku Knjižnice Franjevačkog samostana Našice iz 1988. godine,[114] u knjižnici se nalazi 79 knjiga iz 16. stoljeća, što se može vidjeti i u bibliografskom popisu koji je sastavni dio ovog rada. Renata Bošnjaković i Marina Vinaj su također u već spomenutom izložbenom katalogu *Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice* popisale dvadeset i sedam jedinica iz 16. stoljeća. Odabrane jedinice, uz inkunabule, predstavljaju najstarije tiskopise samostanske knjižnice te su, smatraju autorice, odraz ondašnjeg društva i navika čitanja.

Popis preostalih jedinica toga razdoblja naći će se u ovom radu kako bi se predočio njihov broj te prikazala njihova žanrovska i jezična analiza, najzastupljeniji autori i godine tiskanih knjiga.

4.2. METODOLOGIJA IZRADBE BIBLIOGRAFIJE KNJIGA

Bibliografski popis, koji obuhvaća samo knjige tiskane u 16. stoljeću, bez obzira na njihov žanr, jezik, pismo ili mjesto tiskanja, rađen je uvidom u izvornu građu te kroz konzultacije već postojećeg, ali nepotpunog popisa koji se nalazi u katalogu Renate Bošnjaković. Građa se popisivala prema osnovnim bibliografskih podacima, na temelju „Međunarodnog standardnog bibliografskog opisa starih omeđenih publikacija – ISBD (A)“[115] prezimenu i imenu autora, naslovu, mjestu izdavanja, imenu izdavača, godini izdavanja, broju stranica, veličini, odnosno formatu knjige i njezinoj signaturi. Također, izrađene su i napomene koje sadržavaju informacije o samom izgledu knjiga, primjerice, postoje li oznake prijašnjeg vlasništva, informacije o uvezu, oblikovanju teksta, ukrašavanju i slično. Uz to što je bibliografija većim dijelom primarna, ona je, s obzirom na sadržaj i

[113] Bošnjaković, Renata. Nav. dj., str. 224.
[114] Frkin, Vatroslav. Nav. dj., str. 41
[115] ISBD(A) : Međunarodni standardni bibliografski opis omeđenih publikacija (antikvarnih). Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1995.

namjenu obuhvaćene građe, i specijalna. Kako obuhvaća određeno vremensko razdoblje, odnosno 16. stoljeće, ona je također i retrospektivna. Za sam način navođenja građe se može reći da je opisan jer se uz standardni bibliografski opis još nalaze i napomene koje podrobnije opisuju svaku knjigu posebno, što je i praksa činiti u popisivanju starih i rijetkih knjiga. Knjige su u ovom bibliografskom popisu poredane abecednim nizom po prezimenima autora kako bi se ukazalo na zastupljenost pojedinog autora po broju njegovih djela. Kao što će se vidjeti u samom popisu, u slučajevima gdje autor nije naveden, knjiga je abecedno uvrštena u popis prema prvoj riječi iz naslova.

4.3. BIBLIOGRAFIJA KNJIGA

A

1. ALARDARUS, Aemstelredamus

Selectae similitvdines siue collationes, tum ex Biblijs sacris, tum ex veterum Orthodoxorum commentarijs / per Alardum Aemstelredamum tomis tribus accuratius concinnatae ... .– Venetiis : apud Damianum Zenarum, 1574. – [44], 304 str. ; 16 cm

Na prednjoj korici vidljiva naljepnica sa signaturom RIV-m8°-7. - S unutrašnje strane prednje korice vidljiva je rukopisna bilješka, kao i na naslovnoj stranici. - Na naslovnoj se stranici također nalazi i tiskarski znak, a na samoj poleđini iste i pečat Franjevačka knjižnica Našice. - Na marginama su vidljivi tiskani komentari. - Uvez je izrađen od kartona, ali je presvučen kožom. - Na prednjoj se korici u pravokutnom polju može vidjeti lik muškarca u povijesnom kostimu dok se iza njega nazire nekoliko građevina. Prizor je okružen bogatom bordurom. - Na stražnjoj se korici u pravokutnom polju može vidjeti figuralna scena s dva lika iza kojih se nalazi interijer. - Hrbat rebrima podijeljen u četiri polja. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008. Str. 13.

2. ANGLES, Josephus

Flores theologicarum qvestionum : In quatrum Librum Sententiarum. / Collecti, denvoque, post varias aeditiones selecti et vtilissime aucti a r.p.f. Iosepho Angles Valentino, Ordinis Minorum regularis observantiae, Prouinciae sancti Iacobi, sacrae theologiae professore... Tractatus tres de oratione, ieivnio et eleemosina. Ab eodem authore nunc primum additi et sequuntur materiam De satisfactione sup. pag 256. – In Venetia : Ex officina Damiani Zenarij, 1586. – [16], 360, [24], 326, [22], 162, [75] str.

Vidljiva oznaka signature RIV-m8°-16 na unutrašnjoj stranici prednje korice. - Uvez restauriran.

1. Flores theologicarum qvestionum (...). - In Venetia : Apud Marcum Antonium 1595. – [16], 340, [24], 326, [24], 162, [75] str. ; 15 cm

Vidljiva oštećenja na knjizi kao i tragovi starih signatura. – Na unutrašnjoj stranici prednje korice ispisana signatura RIV-m8°-18. – Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

3. ANGLES, Josephus

Flores theologicarum qvestionum, In secundum librum sententiarum, nunc primum collecti et in lucem editi. / Ab ilustri admodum et reurendissimo fratre d.d. Iosepho Angles Valentino, designato episcopo Bosanensi ex Ordine Minorum assumpto. – In Venetia : Apud Ioannen Baptistam Hugolinum, 1588. – [15], 438, [64], 350, [42] str. ; 15 cm

Vidljivi su tragovi oštećenja. – Vidljiva je i oznaka stare signature RIV-m8°-17. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

4. ANTONICCIUS, Joannes Baptiste

Cathechesis sev Instructio examinatoribus Placentinae diocesis pronulgata et cunctis ad confessiones audiendas atque ad sacros ordinos itemque ad ecclessias parochiales assumendis accomodata vaa cum additione a. r. P. M. Fr. Io. Baptista Antonicecio. Eremiteno theologo, compilata: omnibus tum dericis, tum laicis vtilissima ab III et rev. P. Cardinali, Placentino nuncupato, episcopoque; Plocentiae et conute visa et approbata. Ac nuper reunisa et anpliata ab eoden r.p. Fratre Io. Baptista. – Placentiae : Ex officina Io. Bazzarchiiet Antei Comitis Sociorum, 1576. – 101, 414, [2] str. ; 15 cm

Na vanjskoj strani korice vidljiva naljepnica sa signaturom RIV-m8°-5. - Vidljiva su razna oštećenja kao i tragovi metalnih kopči. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

5. AQUINATIS, Thomas

Scriptum Thomae Aquinatis in tertium (-quartum) sententiarum magistri Petri Lombardi cvivs distinctiones ac questiones sequens ostendit Index. – Venetiis : Apud Haeredem Hieronymi Scoti, 1586. – [10], 278 listova ; 33 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-4°-3. - Tiskarski je znak na naslovnici bogato ukrašen. - Na naslovnici se nalazi i rukopisna bilješka Fr. Antonius Bachich pro Contu S. Antonii Nassiczis 1748., a na samoj poleđini pečat Franjevačke knjižnice Našice. - Tekst je u sredini svake stranice tiskan malo većim fontom od onog koji je uokviren s dva stupca. - Na marginama su vidljivi tiskani komentari. - Uvez i korice su načinjene od kartona te presvučene pergamenom. - Na gornjem se dijelu hrpta, koji je rebrima podijeljen na četiri polja, vidi rukopisni natpis, te su na koricama vidljivi tragovi vezica. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 15.

6. AQUINATIS, Thomas

Summae theologiae D. Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici prime pers, cum commentariis rev.d. Thomae de Vio Caietani Cardinalis S.Sixti. Tim Expositio eiusdem Divi Thomae in librum B.Dionysii de divinis Nominibus. Cui nunc recens addita sunt ipsius Caietani Opuscula, In tres distincta tomos: nec non Expositio Chrysostomi Iauelli super quaestiones nonnulles primae partis, valde utilis et necesasria. – Venetiis : Apud Dominicum Nicolinum et Socios, 1593. – [21], 363, [71], [1] str. ; 35 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja kao i tragovi kopči. - Prisutna je intertekstualnost, odnosno tekst unutar teksta koji je obrubljen u obliku kvadrata te je vidljiva i oznaka signature RIV-2°-1. – Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

1. T.2. - Summae theologiae D. Thomae Aqvinatis (...). - [17], 269 str.

Vidljiva je oznaka signature RIV-2°-1. (T.2.). – Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

2. T.3. - Summae theologiae D. Thomae Aqvinatis (...). - [19], 298, 174 str.

Vidljiva je oznaka signature RIV-2°-1. (T.3.). – Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

3. T.4. - Summae theologiae D. Thomae Aqvinatis (...). - [22], 478 str.

Vidljiva je oznaka signature RIV-2°-1. (T.4.). – Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

7. ARIMINO, Gregorius de

Gregorius de Arimino / In primo [-secundo] sententiarum nuperrime impressus ... : et quam diligentissime sue integritati restitutus per venerabilem sacre theologie bacalarium fratrem Paulum de Genazano. - Venetiis : vero sumptu ac expensis heredum quondam [...] Octaviani Scoti civis Modoetiensis per presbyterum Bonetum de Locatellis Bergomatem quam accuratissime impressa, 1503. – 173, 123 str. ; 32 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja, ali je ista uvezana u nove korice bez razvezivanja knjižnog bloka te su su restaurirani predlist i zalist. - Stare su korice od pergamene priložene. - Vidljiva je signatura RIV-4°-4. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice.

8. AUGUSTINUS, Aurelius

D'avrelii Avgustini Hipponensis episcopi Enarrationes in Psalmos mysticos : Tomi octavi pars secinda, Cum Indice, rerum et sentetiarum locupletissimo. – Lugduni : Apud Haeredes Iacobi Iunctae, 1561. – 1064, [72] str. ; 16 cm

Vidljiva oštećenja. - Na unutrašnjoj stranici prednje korice ispisana signatura RIV-m8°-19. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

9. AUGUSTINUS, Aurelius

Vari sermoni di s. Agostini et d'altri catholici et antichi dottori. Ne' quali si contiene dottrina salutifera ad ogni buon christiano, che desidera la salute dell'anima sua. Messi insieme, et fatti volgari da monsig. Galeazzo vescouo di Sessa. Con due tauole, l'una de sermoni, e l'altra delle cose notabili. – In Venetia : apresso Gio. Antonio Bertano, 1573. – [30], 224 str. : ilustr. ; 22 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-8°7. - Na naslovnoj stranici vidljiv tiskarski znak te je ista također i grafički ukrašena. - Vidljiva je i rukopisna bilješka *Pro conventu S. Antonii Nassiczis*. – Uvez je napravljen od pergamene te je oštećen. - Na marginama su vidljivi tiskani komentari. - Hrbat je rebrima podijeljen na tri polja, a u središnjem polju vidljiv rukopisni natpis. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 12.

10. AZPILCUETA, Martin de

Enchridion, sive Manuale confessariorum et poenitentium : omnium pene dubiorum resolutionem complectens, quae communiter in sacris confessionibus occurrere solent. / Auct. Martino ab Azpilcueta, Doc. Nauarro, Canonico Reg. Ord. S. Augustini. Cui nunc primim additus est eiusdens Auctoris Commentarius de Usuris. ... Venetiis : Apud de Farris, 1597. – [45], 346, 34, [4] str. : ilustr. ; 22 cm

Na prednjoj se korici može vidjeti naljepnica sa signaturom RIV-8°-15. - Na koricama se vide tragovi vezica, dok se na preliminarnoj stranici vidi rukopisna bilješka koja je nečitka. - Na naslovnici je prikazan tiskarski znak te je vidljiv pečat knjižnice na samoj poleđini. – Na početku uvoda stoji rukopisna bilješka *Fr. Antonius Bachich*

pro Contu S. Antonii Nassiczis 1748. – Na početku djela [40] str. *Index copiosissimvs... .* – Na kraju djela [4] str. *Index rerum... .* - Uvez je napravljen od kartona, ali presvučen pergamenom. - Hrbat je, podijeljen na četiri polja, no oštećen, kao i sama knjiga. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 17.

11. AZPILCUETA, Martinus de

D. Martini ab Azpilcveta Navarri i.v.d. praeclarissimi Commentaria, et Tractatvus hvcvsqve editi, satqve nunc recens in vnum collecti, et& in tres Tomos distincti … Tomus Primus ... Addita est praeterea Oratio de casibus Conscientiae et Auctoris vita. – In Venetiais : Ex officina Damiani Zenarii, 1588. – [6], 421, [70] str. ; 34 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Vidljiva i oznaka signature RIV-2°-2 (T.1) - Uvez restauriran. – Na hrptu rukopisna bilješka : s.t.navar:comen:to:p.

1. T.2. D. Martini ab Azpilcveta Navarri i.v.d. praclarissimi Commentaria (...) Tomus secundus... – 436, [4], 163 str.

Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Vidljiva i oznaka signature RIV-2°-2 (T.2.) - Uvez restauriran

2. T.3. D. Martini ab Azpilcveta Navarri i.v.d. praclarissimi Commentaria (...) Tomus Tertius... - 163, 73 str. - Oznaka signature RIV-2°-2. (T.3)

Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Vidljiva i oznaka signature RIV-2°-2 (T.3.) - Uvez restauriran.

12. AZPILCUETA, **Martinus de**

Enchridion sive Manvale confessariorvm et poenitentivm, omnium pene dubiorum resolutionem complectens, quae communiter in sacris confessionibus occurrere solent circa peccata, restitutiones, absolutiones, censuras et irregularitates. / Auctore Martino ab Azpilcueta, doctore Nauarro. Nunc quarto recogitum et innumeris pene locis emendatum et multis locupletatum ab eodem in Romana Curia, S.D.N. Gregorii XIII. eiusque in foro Poenitentiariae obsequiis in seruirente. – Venetiis : Apud Dominicum de Farris, 1594. – 370 str. ; 21 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8°-14. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

13. AZPILCUETA, Martinus de

Martini ab Azpilcueta Nauarri Manvale confessorvm : poenitentiumque quod dilucide complectitur vniuersalem, particularemque ; omnium fere dubiorum decisionem, quae contingere consueuerunt in peccatis, absolutionibus, restituionibus, censuris et irregulartatibus. Ex Hispano in Latinvum sermonem versum et additionibus, sumariisque in unoquoque capite auctum et copiosissimo Indice locupletatum a Francisco de Sesse' I. C. Bilbilensi. - Venetiis : Apud Franciscum Gasparem Bindonum et fratres, 1573. – 346 str. ; 22 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8-13. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

14. AZPILCUETA, Martinus de

Martini Azpilcueta doctoris Nauarri, consiliorum sive responsorum libri quinque : iuxta ordinem Decretalium dispositi...Accessit etiam in fine in caput Fraternitatis 12. quaest.2.seu de lege poenali commentarii eiusdem auctoris fragmentum. – In Brixiae : Apud societatem Brixiensem, 1597. – 64, 663 str. ; 32 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran. - Vidljiva oznaka signature RIV-4°-8 kao i tragovi metalnih kopči.

B

15. BARTLETA, Gabriel

Sermonum Celebrrimi Sacrae Scripturae proffesoris Fr. Gabrielis Bartletae Ordinis Praedicatorum. – In Venetia : Ex officine Ioan. Bapt. Somaldi, 1571. – 119, 263, 220, [11] str. ; 14 cm

Knjiga je podijeljena u dva dijela. – Prvi je dio naslovljen *Sermones Contineus Quadrage simales*, a drugi *De tempore Adventus Ascensionis et Pentecosts De sanctis; De quotet quibus et quo digestis ordine*. - Na knjizi se vide razna oštećenja uključujući i progrize. Na prednjoj je korici s unutrašnje strane ispisana signatura RIV-16°-5. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

16. BIBEL. Alt und new Testament

Bibel. Alt und new Testament nach den Text in der heiligen kirschen gebraucht / durch doctor Johan. Ecken : min fleiß auf hohteutsch verdolmetscht. – Ingolstadt : Georg Krapf, 1537. – [10] str., CCXVI, CXXIX listova : ilustr. ; 29 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-4°-1. - Naslovnica otisnuta crvenom i crnom bojom te je ukrašena grafikom. - Tekst, tiskan goticom te podijeljen u dva stupca. - Na marginama vidljivi tiskani komentari. - Uvez je kožni, a hrbat podijeljen rebrima na šest polja. Na koricama, kao i u unutrašnjosti knjige vidljiva oštećenja te su s vanjske strane korica vidljivi tragovi vezica. Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 11.

17. BIBLIA latine

Biblia latine: biblia. – Rim: [s.n], 1592. – 998, 72 str. : ilustr. ; 23 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Knjiga je ispunjena ilustracijama. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8-10. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

18. BONAVENTURA, Sanctus

Tabvla svper Libros Sententiarvm cvm Bonaventvra. – In Venetia : Apud Franciscum Sansouinum: 1562. – 248 str. ; 22 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Vidljiva obilježja intertekstualnosti. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8°-18 (I.1.). – Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

19. BONAVENTURA, Sanctus

Tabvla svper Libros Sententiarvm cvm Bonaventvra. – In Venetia : Apud Franciscum Sansouinum: 1562. – 333 str. ; 22 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Vidljiva obilježja intertekstualnosti. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8°-18 (I.2.). – Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

20. BONAVENTURA, Sanctus

Tabvla svper Libros Sententiarvm cvm Bonaventvra. – In Venetia : Apud Franciscum Sansouinum: 1562. – 281 str. ; 22 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Vidljiva obilježja intertekstualnosti. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8°-18 (I.3.). – Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

21. BONAVENTURA, Sanctus

Tabvla svper Libros Sententiarvm cvm Bonaventvra. – In Venetia : Apud Franciscum Sansouinum: 1562. – 330 str. ; 22 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Vidljiva obilježja intertekstualnosti. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8°-18 (I.4.). – Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

22. BUSTI, Bernardino de

Mariale seu sermones de beatissima Virgine Maria / Avctore venerabili, et ervdissimo viro f. Bernardino De Busto Ord. min. s. Francisci de obseruantia. Qvod qvidem peregregivm opvs non solvm. Verbi Dei concionatoribus, & parochis ; sed & sacrae theologiae strudiosis summam afferet utilitatem. Nvnc primvm ex antiqva, in hanc emendatiorem ac luculentiorem formam restitutum ; ac triplici locupletissimo indice ornatum. – Brixiae : Apud Petrum Mariam Marchettum, 1588. – [24], 1014 str. ; 23 cm

Na prednjoj se korici može vidjeti naljepnica sa signaturom RIV-8°-17. - Tiskarski znak na naslovnici prikazuje dupina omotanog oko sidra. - Na poleđini iste se nalazi pečat knjižnice. - Sam tekst je otisnut crnom i crvenom bojom. - Na početku djela [18] str. *Index*... - Na marginama su vidljivi tiskani komentari. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 16.

C

23. CARBONE, Ludovico

De officio oratoris Libri V. in quorum tribus : qua ratione Orator docere, delectare ac mouere debeat plene docetur in reliquis vero, de pronuntiatione et memoria accurate scribitur in secundo speciatim de iocis sive ridiculis absolutissima habetur tractatio. Quibus accesit Catalogus Auctorum qui de Rhetorica Grece, Latine et italice aliquid scriptserunt : atque eorum qui Aristotelis et M.Tullii rhetoricos libros suis scriptis illustratunt. / Avtore Lvdovico Carbone a Costaciaro, Academico Parthenio et sacrae theologiae in almo Gymnasio Perusino olim publico magistro. – Venetiis : Apud Ioannem Guerillium, 1590. – [16], 399 str. ; 14 cm

Oštećenja na koricama i unutrašnjosti knjige. - Na unutrašnjoj stranici prednje korice ispisana signatura RIV-m8°-21. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

24. CARLETTI, Angelo

Summa angelica de casibus conscientalibus : r.p.f. Angeli de Clavasio Ordinis Minor. Obser. Reg. Cvm Additionibus qvam commodis / r.p.f. Iacobi Ungarelli Patauini eiusdem Ordinis ... – Venetiis : Apud Fabium et Augustinum Zoppinos fratres, 1582. – 765 str. ; 22 cm

Vidljiva oštećenja na knjizi kao i stara signatura RIV-8°-16. - Na koricama se nalaze tragovi vezica. - Tekst je podijeljen u dva stupca unutar kojih se u sredini nalazi još jedan uokviren. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

25. CARLETTI, Angelo

Summa angelica de casibus conscientalibus : r.p.f. Angeli de Clavasio Ordinis Minor. Obser. Reg. Cvm Additionibus qvam commodis / r.p.f. Iacobi Ungarelli Patauini eiusdem Ordinis ... –Venetiis : Apud Fabium et Augustinum Zoppinos fratres, 1582. – 590 str. ; 22 cm

Vidljiva oštećenja na knjizi kao i stara signatura RIV-8°-16. - Na koricama se nalaze tragovi vezica. - Tekst je podijeljen u dva stupca unutar kojih se u sredini nalazi još jedan uokviren. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

26. CATTANEUS, Sebastian

Enchiridion de sacramentis nouae legis, censurisque ecclesiasticis : cum appendice de munere & authoritate episcoporum, omnibus verae pietatis cultoribus, praesertim clericis, perutile ac necessarium. / Authore Reverendissimo Domino, Sebastiano Cattaneo Ord. Praedic. Episcopo Chiemensi. – Salisbvrgi : Ex officina Conradi Kurneri, 1594. – [5], 114, [1] str. ; 16 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-m8°- 23. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

27. CHARO, Hugo de sancto

Vgonis de s. Charo S. Romanae Ecclesiae tit. S. Sabinae cardinalis primi Ordinis Praedicatorum. Opera omnie in vniversum Vetvs et Nouum Testamentum : In Septem Tomos diuisa. Addito Octavo Tomo Noui Indicis locupletissimi et alias non impressi. – In Venetia : Apud Sesses, 1600. – 469 str. ; 36 cm

Na prednjim koricama vidljiva signatura RIV-2°-3 (T.1.). - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

1. T.2. Vgonis de s. Charo S. Romanae Ecclesiae (...). - 355 str.

Na prednjim koricama vidljiva signatura RIV-2°-3 (T.2.). - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

2. T.3. - Vgonis de s. Charo S. Romanae Ecclesiae (...). - 268 str.

Na prednjim koricama vidljiva signatura RIV-2°-3 (T.3.). - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

3. T.4. - Vgonis de s. Charo S. Romanae Ecclesiae (...). - 320 str.

Na prednjim koricama vidljiva signatura RIV-2°-3 (T.4.). - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

4. T.5. - Vgonis de s. Charo S. Romanae Ecclesiae (...). - 263 str.

Na prednjim koricama vidljiva signatura RIV-2°-3 (T.5.). – Na koricama vidljivi ostaci vezica. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

5. T.6. - Vgonis de s. Charo S. Romanae Ecclesiae (...). - 399 str.

Na prednjim koricama vidljiva signatura RIV-2°-3 (T.6.). - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

6. T.7. – Vgonis de s. Charo S. Romanae Ecclesiae (...). - 429 str.

Na prednjim koricama vidljiva signatura RIV-2°-3 (T.7.). - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

7. T.8. – Vgonis de s. Charo S. Romanae Ecclesiae (...). - 518 str.

Na prednjim koricama vidljiva signatura RIV-2°-3 (T.8.). - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

28. CHAVES, Tomaz de

Summa sacramentorum Ecclesiæ : ex doctrina r.p.f. Franciscı̃a Victoria ordinis Praedicatorum & olim Primarij Cathedratici apud Salmaticen. / F. Thomas a Chaves Dominicanus : Cum Judice locupletissimo. – Venetiis : Apud Hieronyum Polum, 1574. – 200, [14] str. ; 15 cm

Na prednjoj korici stoji naljepnica sa signaturom RIV-16°-3. – Na naslovnoj se stranici vidi se žig Franjevačkog samostana, a unutar knjige stoji i stara naljepnica sa signaturom. - Na knjizi se također vide i oštećenja no sam je uvez restauriran.

29. CHRYSOSTOMUS, Ioannes

Accipe candissime lector / opera diui Ioannis Chrisostomi archiepiscopi Constantinopolitani. – Venetiis : cura & solerti studio Bernardini Stagnini Tridinensis, Gregoriique de Gregoriis in cuius officina, ut uides, florouit hoc aureum opus impressum est, 1503. – [20], 62, 104, 140 str. ; 31 cm

Na prednjoj korici stoji naljepnica sa signaturom RIV-4°-5 (T.I.) – Nema naslovne stranice, korice su drvene, a hrbat presvučen kožom na kojoj se nalaze ornamenti te je podijeljen na četiri polja. - S vanjske strane su vidljivi ostaci metalnih kopči, dok se s unutrašnje strane hrpta mogu vidjeti dva ulijepljena komada pergamene koja su ispisana rukopisom. - Na knjizi su također vidljiva i oštećenja. Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 9.

30. CICERON, Marcus Tullius

M. Tullii Ciceronis Opera. Accessere Petri Victorii castigationes, harum explicationes, Paulique Manutii, Ioachimi Camerarii atque Hieronymi Ferrarii adnotamenta / omnia quidem studio Ioannis Boulieriimendata. – Lugduni : Apud Ioannem Frellonium, 1562. – [11], 742 str. ; 17 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-m8°-15. - Osim što sadrži tiskarski znak na kojem se vidi rak koji drži leptira, naslovnica također sadržava i rukopisne bilješke te pečat knjižnice. - Sam tekst sadrži inicijale, te su na marginama vidljivi tiskani komentari. - Uvez je sačinjen od pergamene na kartonu te restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 19.

31. Clairvaux, Bernard de,

Divi Bernardi abbatis Clarevallis / Ordinis Cisterciensis : doctoris disertissimi ac vere melliflui opera omnia : divine institutionis refertissima : accuratiore censura iam denuo recognita atque reposita. – Paris : Apud Claudium Chevallonium, 1536. – [65], 290, [38] str. ; 40 cm

Naslovna stranica ukrašena cvjetnim dekoracijama, a tekst na njoj u crnoj i crvenoj boji. – Sam tekst podijeljen u dva stupca, a na marginama komentari. - Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Na prednjoj korici naljepnica sa signaturom RIV-2°-4. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

32. COMBES, Joan de

Compendium theologicae veritatis accurateque cum veteribus ac approbatis exemplaribus collatum, nunc vero nouissime aeditum. / Per fratrem Joannem de Combis Ordinis Minorum. Accedunt utiles Annotationes cum Diui Bonaventurae terminorum theologalium declaratione. – Venetiis : Apud Ioan. Mariam Lenum, 1575. – 120, 724, [20] str. ; 14 cm

Na prednjoj korici stoji naljepnica sa signaturom RIV-16°-6. - Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Vinjete, inicijali. - Na predlistu je ispisana posveta, a na unutarnjoj naslovnoj stranici stoji pečat Franjevačka knjižnica Našice te još jedna posveta. – Uvez restauriran.

D

33. DIEZ, Philippi

R.p.f. Philippi Diez Lvsitani, Ord. min. regvl. observantiae, provinciae sancti Iacobi. Conciones quadruplices ... / Cum authorum citatorum, materierum, et sacrorum locorum locupletissimo ac fidelissimo indice. Tomvs secvndvs. Nuncdenuo in hac sexta impressione a multis erroribus expurgatus. – Venetiis : Apud Dominicum de Farris, 1589. – [82], 451, 494 str. ; 23 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-v8°-6. - Tiskarski je znak na naslovnici bogato ukrašen te se u sredini nalazi drvo. - Na poleđini se naslovnice nalazi pečat Franjevačke knjižnice Našice, a na marginama tiskani komentari. - Uvez sačinjavaju drvene korice presvučene kožom svjetlije boje. - Sam je hrbat rebrima podijeljen na četiri polja. - Metalne su kopče sačuvane u cijelosti. - Na prednjoj se korici može vidjeti pravokutnik u kojima se nalaze još manji pravokutnici s prikazima dvanaest apostola, dok se unutar središnjeg pravokutnika prikazuje Posljednja večera. Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 17.

34. DOCAEO, Ioannes

Homiliae seu Enarrationes in Evangelia Dominicalia totius anni necnon & festa occurentia / per Ioannem Docaevm Episcopum Laudunesem. – Antverpiae : In aedibus Ioannis Steelsij, 1561. – 402, [5] str. ; 18 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-m8°-20. - Na naslovnoj je stranici vidljiv tiskarski žig kao i rukopisne bilješke, dok se na samoj poleđini nalazi pečat knjižnice. - Također, na marginama vidljivi i tiskani komentari kao i oštećenja na samoj knjizi. – Uvez restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 12.

35. DUNS Scotus, Ioannes

F. Ioan. Duns Scoti, Ordinis minorvm, theologorvm omnivm eminentissimi, atque academiae subtilium antesignani, Quaestiones quatuor voluminum scripti Oxoniensis super Sententias. A r.p. Saluatore Bartolucio Assisate, eiusdem instituti, artium, ac sacrae theologiae doctore, doctrinaeque Scotiae illustratore fidelissime recognitae ... Superadditae sunt Resolutiones doct. a.r.p. Melchiore Flauio illustrate. Cum Syllabo copiossimo in libello seorsum edito, et apologia contra scotomastigas. – Venetiis : Apud Haeredes Melchioris Sessae, 1580. – 798, [6] ; 104, [6] str. ; 16 cm

Na prednjoj se korici s vanjske strane nalazi naljepnica sa signaturom RIV-m8°-11. - Na samoj se naslovnici nalazi rukopisni zapis S. Antonii Nassiczaris te tiskarski znak koji prikazuje mačku. – Na naslovnoj se stranici nalaze i dvije naljepnice koje vjerojatno prekrivaju oznake bivših vlasnika, dok se na poleđini nalazi pečat knjižnice. - Na marginama su vidljivi tiskani komentari. – U slijepom su tisku izvedeni ukrasi, pretežno prikazi biljaka. - Uvez je sastavljen od drvenih korica koje su presvučene kožom, ali je kao i hrbat oštećen. - Na knjizi se, vanjske strane korica također nalaze i tragovi kopča. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 14.

E

36. ESTELLA, Diego de

Fr. Didaci Stellae Ordinis Minorum, In sacrosanctvm Iesv Cristi Evangelium Secundum Lucam Enarrationum, Tomus Primus / et secundus / ab avthore in hac sexta editione auctus, correctus et locupletatus. Cvm Indice locvpletissimo. – Venetijs : Apud Franciscum Zilettum, 1586. – 424 lista ; 22 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. Stranice nisu numerirane (brojane osobno). - Vidljiva je oznaka signature RIV-v8°-7. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

1. Fr. Didaci Stellae Ordinis Minorum (...). - 366, [35] str.

Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Vidljiva je oznaka signature RIV-v8°-7. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

37. Ex GESTIS romanorum hystorie notabiles

Ex gestis romanorum hystorie notabiles collecte de viciis virtutibusque tractantes cum applicationibus moralisatis et mysticis. – Venetiis : Impresum opere et impensa Alexandri de Bindonis, 1520. – 157, [11] str. ; 15 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Nedostaje naslovna stranica. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran. - Na unutrašnjoj stranici prednje korice ispisana signatura RIV-m8°-8.

F

38. FANTIS, Antonio de

Tabula generalis Scotice subtilitatis octo sectonibus universam doctoris subtilis peritiam complectens : ab excellentissimo doctore Antonio de Fantis tarvisino edita. - Lugduni : per Jacobum Myt, 1520. – 220 listova ; 17 cm

(Privez) **DUNS Scotus, Ioannes**

Questiones quolibetales ex quattuor Sententiarum voluminibus a Ioanne Duns Scoto doct. Subtilissimo Ordinis min. Ac theologorum omnium principe edite, nuperrime reuise, & a preclaro doc. Antonio de Fantis Taruisino pristino nitori restitute, nouiterque impresse. – Pavia: Giacomo Pocatela, 1517. – 137 listova ; 17 cm

Djela su Antonia de Fantisa i Johannesa Dunsa Scota uvezana zajedno. - Imaju grafički ukrašene naslovnice s uokvirenim naslovom crvene boje u obrnutom trokutu. - Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-m8°-12. - Tekst je knjige podijeljen u dva stupca te se na marginama nalaze tiskani komentari. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 10.

39. FAUZONUS, Andreas

Confessionarium utile & necessarium ad recte inuestigandum cuiuscumque conscientiam ... – Monteregali : Impressum per Josephum de Barrueris, 1520. - 286 str. ; 15 cm

Na knjizi su vidljivi tragovi oštećenja. - Na unutrašnjoj stranici prednje korice ispisana signatura RIV-m8°-22. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran. – Podatak o autoru pronađen na naslovnoj stranici.

40. FERRARIUS, Hieronymus de

Repertorium locvpletissimvm tam Librorum Sententiarum quam Quolibetorum Doct. Subtilis Iohannis Duns Scoti. / Olim a doctissimo p.m. Hieronymo de Ferrariis Fantono Vigleuanensi Ord. Praedicatorum Observantium et Hereticae prauitatis Inquisitore Ferrariensi collectum. Nunc opera r.p.f. Iulii Hyssopii Caesenatis lectoris Patavini eiusdem Ordinis in lucem editum, a quo adiecta sunt etiam opiniones et propositiones a Scoto contra D. Thomam ad probandum assumptae, quasque Johannes Capreolus confutavit, hoc signo demonstratae ... Paschalini Regiselmi clerici Veneti Praefatio, qus Theologia Scholastica contra huius temporis haereticorum calamnia defenditur. Collocantur in fine Operis admonitiones lecturis non inutiles. – Venetiis : Apud Aloysium Sessem, 1588. – [14], 337, [1] str. ; 21 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. – Na početku knjige, [14] str. *Index*... - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8°-3. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

41. FUMUS, Bartholomaeus

Svmma avrea armilla nvncvpata, casvs omnes ad animarvm cvram attinentes, breviter complectens. A reueren. P. Fratre Bartholomaeo Fumo Villauren. Placentino, Ord. Praed. Ac. Haereticae paruit. Inquisitore, edita. / Nunc demum summarijs, singulis titulis prefixis aucta, Decisionbusque Sacros. Conctrid : in marginibus annotatis, nunquam antea impressis, ilustrata. Omnia hac postrema editione castigatiora reddita. – Venetijs : Apud Marcum Antonium Zalterium, 1588. – [48], 1188, [2] str. ; 16 cm

Tragovi oštećenja. – Vidljiva oznaka signature RIV-m8°-13. – Inicijali. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

G

42. GARZONI, Tommaso

Il theatro de vari, e diversi cervelli mondani ... In Reggio : appresso Hercoliano Bartoli, et Hipolito Tromba, ad instanza di Petro Giouanelli, 1585. – [14], 293 str. ; 16 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-m8°-25. - Iako oštećena, na naslovnoj se stranici može vidjeti tiskarski znak koji prikazuje pticu koja hrani svoje mlade. - Na poleđini se naslovnice nalazi pečat Franjevačke knjižnice Našice, te rukopisne bilješke, koje su također vidljive i na zadnjoj stranici. - Uz margine se nalaze tiskani komentari, a sam je uvez restauriran. – Podatak o autoru pronađen na naslovnoj stranici. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 20.

43. GESUALDO, Giovanni Andrea

Ragionamenti sopra i nouissimi prima parte. Della corporea morte: & del'uniuersal Giudicio. / Opra di Giouanni Andrea Gesualdo ... – In Napoli : appresso Gioseppe Cacchij, 1577. - [20], 183, [193], [1] ; 359, [5] str. ; 21 cm

Na prednjoj korici oznaka signature RIV-8°-4. – Knjiga u dva dijela. Na početku prvog dijela ... *della corporea morte et del uniuersal giudicio* vidljiva 1575. godina. – Drugi dio naslovljen *Comincia il secondo novissimo nel qvale regionar si convience del vniversal givdicio: e di qvanto intorno aquello deue mirabilmente suuenire*. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

44. GISLANDIS, Antonius de

Opvs avrevm, ornatvm omni lapide precioso singulari, novissime editvm atque diligentissime a pluribus erroribus emendatum : Super Euangeliis totius anni, secundum usum Romanae Curiae Et ordinis Fratrum Praedicatorum. Cvm octo mille dvbiis tam in prima qam in secunda parte huius operis exactisime declaratis ac sensu quadruplici Sacrae Scripturae. / Authore Fr. Antonio de Gislendis de Iaueno, Ordinis Praedicatorum. Cum Indice Locupletisimo dubiorum. – Venetiis : Apud Gratiosum Perchacionum, 1578. – 320 str. ; 23 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja te oznaka signature na prednjoj korici RIV-v8°-4. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

45. GIVVARA, Petro

Compendium Manualis Navari. Ad modiorem usum tum confessariorum tum poenitentium confectum. / Petro Givvara theologo auctore. – In Venetiis : Apud J.B. Bonfadinum, 1592. – [4], 376, [15] str. ; 23 cm

Na prednjoj korici naljepnica sa signaturom RIV–16°–2, a na naslovnoj stranici udaren žig Franjevačkog samostana uz posvetu iz 1748. ili 1746. (nečitko). - Vidljiva su oštećenja kao i stara naljepnica sa signaturom na hrptu. - Uvez restauriran.

46. GRAFFIO, Giacomo

Decisiones aurea casuum conscientiae : in quatuor libros distributae. / D. Iacobo De Graffiis A Capua, I. V. D. poenitentiario maiore in ciuitate Neapoli, monacho cassinensi, Autore. Nunc denuè recognita, innumeriq penè locis emendata atque multis additionibus, ad tertiam usque voluminis partem, hoc planè signo pranotatis, locupletata, & aucta: Confessariis, atque poenitentibus maximè utiles, ac pernecessariae. Cum summariis, & indice rerum, ac verborum, locupletissimis. – In Venetia : Ex officina Damiani Zenari, 1596. – 549 str. ; 23 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8°-9. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

H

47. HEROLT, Joannes

Sermones discipuli de tempore & de sanctis cum exemplorum promptuario ac miraculis b. Virginis : quibus annexi sunt etiam casus papales & episcopales necnon à sacra communione inhibitiones – In Venetia : Apud Haeredes m. Sessae, 1584. – [56], 624; [8], 160, 205, [19], 32 str. ; 20 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Stranica naslovnice nalijepljena. – Na prednjoj korici vidljiva oznaka signature RIV-8°-27. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

48. HEROLT, Joannes

Sermones discipuli in Qvadragesima / R.p. Magistri Ioannis Herolt, Ordinis Praedicatorum. Omnibus vtiles, concionatoribus, curem animarum gerentibus, confessariis, paenitentibus, religiosis ac caeteris qui pie in Christo viuere volunt. Cvm dvobvs indicibus, uno Sermonum omnium, altero rerum notabilium. Nunc recens summa cure impressi atque in lucem editi . – Venetiis : Apud Ioan. Antonium Bertanum, 1599. – [12], 156, [2] str. ; 22 cm

Na unutarnjoj stranici prednje korice olovkom ispisana signatura RIV-8º-2. - Vidljiva oštećenja na knjizi. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

I

49. INCARNATUS, Fabius

Scrutinium sacerdotale : sive modus examinandi tam in visitatione episcopali quam in susceptione ordinum a R.D. Fabio Incarnatio Neapolitano : In duas partes divisum nunc quarto ab ipso Authore bipartitum ac summa diligentia revisum et emendatum additionibus et praesertim Sacrosancti Concilii Tridentini et Catechismi Romani citationibus est locupletatum. – Venetiis : Apud Haeredes Melchioris Sessae, 1589. – [20], 223 ; [10], 124, [1] str. ; 15 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Na prednjoj korici vidljiva oznaka signature RIV-m8°-9. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

50. IUSTINIANI

D.N. Iustiniani P.P. A. Institutionum Iuris Libri IIII : accesserunt huic Ivris Enchridio Nouellae ab Irnerio epitomatea... .- Parisien : Excvdebat Franc. le Prevx, 1591. – [22], 528 str. ; 12 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-32°-2. – Naslovnica ukrašena bordurom. – Na poleđini se naslovnice nalazi pečat knjižnice. – Poglavlja su u knjizi također ukrašena, ali vegetabilnim motivima. - Uvez je restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 21.

J

51. JANSENIUS, Cornelius

Cornelii Iansenii episcopi Gandavensis / Commentatiorum in suam Concordiam ac totam Historiam Euangelicam partes qvatvor. Quid in vnaquaque contineatur, sequens pagina indicabit. – Venetiis : Apud Ioan. Baptistam Sessam & fratres, 1586. – [30], 350, 371, 399, 574 str. ; 22 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. – Na prednjoj korici vidljiva je i oznaka signature RIV-v8°-5. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

L

52. LAURETUS, Hieronymo

Sylva Allegoriarvm Totivs Sacrae Scriptvrae : Mysticos Eivs Sensvs, Et Magna etiam ex parte literales complectens, syncerae Theologiae candidatis perutilis, ac necessaria. / Autore f. Hieronymo Lavreto Ceruariensi, monacho Benedictino. – Venetiis : Ex officina Gasparis Bindoni, 1587. – 567 str. ; 21 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Na koricama vidljivi tragovi kopči. S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8°-23. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

53. LAURETUS, Hieronymo

Sylva Allegoriarvm Totivs Sacrae Scriptvrae : Mysticos Eivs Sensvs, Et Magna etiam ex parte literales complectens, syncerae Theologiae candidatis perutilis, ac necessaria. / Autore f. Hieroymo Lavreto Ceruariensi, monacho Benedictino. – Venetiis : Ex officina Gasparis Bindoni, 1587. – 523 str. ; 21 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana signatura RIV-8°-23. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

54. LEONI, Giovanni Battista

Considerationi / di Gio. Battista Leoni sopra l'Historia d'Italia di m. Francesco Gvicciardini. Di nvovo ristampate. Aggiuntoui vn Libro, che č il terzo in ordine, tralasciato nella prima editione per esser imperfetto. – In Venetia : appresso Gio. Battista Ciotti Senese, 1599. – [6], 180 str. : ilustr. ; 23 cm

Na prednjoj korici naljepnica sa signaturom RIV-8°-1. – Na naslovnoj stranici nalazi se tiskarski znak, a na njezinoj poleđini pečat knjižnice. - Uvez je restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 22.

55. LEXICON

Lexicon Graecolatinum : postremo nunc supra omnes omnium hactenus accessiones, ingenti uocabulorum numero, per uiros multa assiduaq́[ue] lectione Graeca exercitatos, ita auctum &

emendatum, ut uixsit, quod desiderare amplius linguae eius studiosus possit. Vna cum indice uocum Latinarum ac phraseon, qui loco Latinograeci dictionarij exhibetur. Praeterea accedit nunc primùm nomenclatura Graecolatina, uocum tàm facultatum maiorum quàm aliarum etiam disciplinarum, omni generi literaturae haud inutilis futura. Insuper de mensibus & eorum partibus, quibus etiam nominibus uariè appellari soleant, paulò quàm antea copiosior exegesis. Ac denique farrago libellorum quorundam Graecam linguam concernentium: quorum elenchum suo loco reperies. – Basileae : Impensis H. Petri, 1554. – [36], 1526 kolumne, 185 str. ; 36 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. – Na prednjoj je korici vidljiva je oznaka signature RIV-4°-7. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice kao i tiskarski znak. – Uvez restauriran.

56. LOMBARDUS, Petrus

Petri Lombardi Episcopi Parisien. Sententiarum Libri IIII. : Ad Totius Operis Finem Subiiciuntur articuli erronei Parisiis iam olim damnati, adiectis nonnullis ipsius Magistri, in quibus communiter ipse non probatur. Post omnes omnium editiones ex collatione diversorum exemplarium emendatissimi, et ad singulos libros titulorum, ac ad finem rerum Indice copiosissimo aucti et locupletati. – Venetiis : Apud Pasqualinum Sauionum, 1576. – 471, [28], [1] str. ; 16 cm

Naljepnica sa signaturom RIV-m8-2 vidljiva na vanjskoj korici, ali se sama signatura nalazi i unutar knjige. - Vidljiva su oštećenja. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

57. LOSSIUS, Lucas

Annotationes Scholasticae in Epistolas dominicales, et eas qvae in Festis Jesv Christi. & Sanctorum ipsius praecipuis leguntur in Ecclesia per totum Annum ... Quibus adjecta sunt in Singulas Epistolas Dominicarum & Festorum Tetrasticha, Argumenta, Objectiones, & earum verae & breves solutiones ... / Luca Lossio Lunebergensi autore. – Francoforti : Apud Chr. Egenolphum, 1554. – [8], 438 str. : ilustr. ; 17 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-m8°-14. - Naslovnica je otisnuta u crnoj i crvenoj boji te sadrži i rukopisne bilješke. – Prvih [8] str. *Index*... - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 18.

M

58. MEDINA, Bartolomeo de

Breve istrvttione de confessori, come si debba amministrare il sacramento della penitentia, divisa in due libri, / del m.r.p.f. Bartolomeo de Medina ... Nvovamente tradotta dalla lingua spagnuola nella italiana. – In Verona : appresso Sebastiano dalle Donne, 1583. – [56], 312 str. ; 16 cm

Na prednjoj se korici može vidjeti naljepnica sa signaturom RIV-m8°-3. - Na naslovnoj je stranici prikazan tiskarski znak na kojem se vidi kula i konj ispred. - Na samom je znaku udaren pečat knjižnice. – Na marginama se vide tiskani komentari. - Uvez je načinjen od kartona te prekriven pergamenom. - Vidljivi su ostaci vezica, a na hrptu se vide i rukopisne bilješke, iako su nečitke. - Uvez je restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 15.

59. MENGHI, Girolamo

Eversio daemonvm e corporibvs oppressis, cum diuorum, tum aliorum auctorum potentissimos, & efficaces in maligno spiritus propulsandos, & maleficia ab energumenis pellenda, continens exorcimos. Ab innumeris mendis ... expurgatos, varijsque documentis, ac rubricis, cum suis benedictionibus exornatos. / A f. Hieronymo Mengo Vitellianensi Ord.min.obser.nunc primum in lucem edita. Cum triplice indice, quorum prior capita, alter capitum natoabilia postremus vero, quae in exorcismis notatu digna sunt, complectitur. – Bononiae : apud Io. Rossium, 1588. – [22], 540 str. ; ilustr. ; 15 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-16°-4. – Naslovnica je otisnuta u crnoj i crvenoj boji te je ukrašena vinjetom. - Na samoj se poleđini naslovnice nalazi pečat knjižnice. Na marginama vidljivi tiskani komentari. – Uvez i korice načinjene od kartona te presvučene pergamenom. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 16.

60. MESSIBUGO, M. Christoforo di

Libro Novo Nel Qval S'Insegna Il Modo D'Ordinar Banchetti, Apparecchiar Tauole, fornir Palazzi, & ornar came-re per ogni gran Principe. Et A Far D'Ogni Sorte Di Viuanda secondo la diuersità de i Tempi, cosi di Carne, come di Pesce. Aggiontoui di nuouo, il modo di saper tagliare ogni sorte di Carne, & Vccellami, Opera Molto Necessaria, A Maestri di Casa, à

Scalchi, à Credentieri & à Cuochi. / Composta per M.Christoforo di Messisbugo et hora di nouvo coretta et ristampata. – Venetia: In Frezzaria al Segno della Regina, 1581. – 123 str. ; 15 cm

Vidljiva oštećenja. - Na unutrašnjoj stranici prednje korice vidljiva signatura RIV-m8°-10. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

61. MUSSO, Cornelio

Delle prediche quadragesimali / del reuerendiss. mons. Cornelio Musso ... : con la vita dell'auttore e due tauole ... aggiuntoui di nuouo vna terza tauola delle auttorità della sacra scrittura ... parte prima [-seconda]. – In Vinetia : Nella stamperia de Giunti, 1596. – 727, [95] str. ; 24 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Također se vide ostaci kopči, a vidljiva je i oznaka signature RIV-v8°-1 na prednjoj korici. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

P

62. PANIGAROLA, Francesco

Cento ragionamenti sopra la passione / din. Signore fatti del rmo p.f. Francesco Panigarola Minore Osseruante. – Milano : [s.n.], 1585. – [34], 588 str. ; 19 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. - Vidljiva je oznaka signature RIV-8°-24 na prednjoj korici. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

63. PATAVINUS, Albertus

Sermones Qvadragestimates / d. Alberti Patavini Or. Haermitarvm D. Avgvst doct. Paris. Sacri eloqvii praeconis famosissimi super epistoles et Evangelia Quadragesimalis a dominica de Pasione vs gue ad diem Pascuae. Nunc recens renisi multisque erroribus emendati et castigati. – Venetiis : Apud Marcum Antonium Zalterium et Michaelem Zanettum, 1584. – [7], 311, [1] str. ; 15 cm

Vidljiva naljepnica sa signaturom na vanjskoj korici RIV-m8°-1 kao i oštećenja na knjizi. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

64. PETRUS, Chrysologus

D. Petri Chrysologi archiepiscopi Ravennatis ... Sermones in Evangelia de dominicis et festis aliquotsolemnioribus totius anni, ... quibus accesserunt s. Maximi episcopi Taurimemsis ... - Colonia Agrippinae : Apud Joan. Carol Munich & Petrum Ketteler, 1579. – [8], 235, 118 str. ; 21 cm

Na prednjoj korici nalazi se naljepnica sa signaturom RIV-8°8. - Na preliminarnoj stranici može se vidjeti rukopisna bilješka Conventum Antonii Nassiczarum. - Vidljiv je također i tiskarski znak u kojem se nalazi lik pijetla. - Na samoj se poleđini naslovnice nalazi pečat knjižnice, a na marginama su vidljivi tiskani komentari. – Uvez restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 14.

65. PICCOLOMINI, Alessandro

Parte prima della filosofia natvrale / di m. Alessandro Piccolomini: di nvovo con qvella piv accurraat diligentia, che s' è potuto ricorretto, et ristampato. – In Venetia : Appresso Daniel Zaneti, et compagni, 1576. – [13], 83, [4], [6], 112, [2], [5], 72, [2] str. ; 22 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-8°-12. – Naslovnica sadržava tiskarski znak te nečitke rukopisne bilješke, kao i pečat knjižnice na samoj poleđini. Uvez je restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 19.

66. POSTILLA

Postilla sive exposito epistolarum tam dominicialiu. Passio Domini. Passio Domini nostri Jesu Christi ... Basileae : Froben, 1512. – fo. 325, [353-359 neoznačeno], 39 listova ; 22 cm

Naslovi su Postilla sive exposito epistolarum i Passio Domini nostri Jesu Christi zajedno uvezana, no nedostaju im naslovnice. - Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-8°-22. - Knjiga je restaurirana, a tekst unutar knjige i svake stranice uokviren s dva stupca.- Na zadnjoj se stranici nalazi pečat Franjevačke knjižnice u Našicama. - Na marginama vidljive rukopisne bilješke. - Knjiga se nalazi u zaštitnoj kutiji koja služi i kao omot te je u krhkom stanju. - Korice su tvrde i poluraspadnute kao i sami listovi u njoj. - U kutiji se također nalazi i omotnica sa listovima papira. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 9.

S

67. SCAPPI, Bartolomeo

Opera / di m. Bartolomeo Scappi, cvoco secreto di papa Pio qvinto diuisa in sei libri ... Con il discorso funerale, che fu fatto nelle esequie di papa Paulo III. Con le fuigure che fanno bisogno nella cucina, & alli reuerendissimi nel conclaue. – In Venetia : appresso Alessandro Vecchi, 1596. – 343 str. + presavijen list 19, 5 x 13, 5 cm ; 22 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-8°-5. – Na naslovnici tiskarski znak, a na njezinoj poleđini pečat knjižnice. – Uvez je restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 22.

68. SCHERER, Georg

Aller Schrifften / Buecher vnnd Tractaetlein welche Georg Scherer ... bißhero zu vnterschidlichen Zeiten durch den Truck außgehen lassen.... – Bruck (Mähren) : [s.n.], [1599.]. – 663, [7], [20] str. : ilustr. ; 33 cm

Na prednjoj se korici vidi naljepnica sa signaturom RIV-4°-2. - Djelu nedostaje naslovna stranica.- Tekst je pisan goticom, a na marginama su vidljivi tiskani komentari. –Uvez je načinjen od drvenih korica koje su presvučene kožom. - Obje korice sadrže bogatu ornamentiranu borduru u slijepom tisku, a u njihovom se središtu nalazi medaljon s motivom raspeća. - Iznad se pravokutnika nalaze biljni motivi i slova W i E na samom vrhu korice, dok se na dnu nalazi godina 1601. - Hrbat je rebrima podijeljen na šest polja, te je kao i sama knjiga oštećen. - Također su vidljivi i ostaci metalnih kopči. - Uvez je restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 18.

69. STRASBURGUS, Jacobus

Iesu Christi capti et vincti dedvctionvm XII. Libellvs. Jacobo Strasburgo autore … / Disticha epistolarum Dominicalium conscripta a Georgio Fabricio, Chemnicensi. – Frankfurt : Apud Haer. Chr. Egen, 1566. – 30 str. ; 16 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Specifičan je broj stranica koji je za razliku od ostalih popisanih knjiga vrlo mal. - S unutrašnje strane prednje korice ispisana je signatura RIV-m8°-24. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

T

70. TASSO, Faustino

Della conversione del peccatore / del r.p. Faustino Tasso Vinitiano, dell'Ordineosseruante di S. Francesco, libro primo ... – In Venetia : appresso Domenico, & Gio. Battista Guerra, fratelli, 1578. – [8], [2], 154, [3], [10], 269, [6], [2], 287 str. ; 22 cm

Na prednjoj je korici naljepnica sa signaturom RIV-8°-11. - Naslovnica je, kao i sam naslov uokviren bogatom grafikom unutar koje se nalazi i tiskarski znak – ptica feniks koju prati moto Renovata inventus. – Na naslovnici je također vidljivo i nekoliko rukopisnih bilješki, dok se na njezinoj samoj poleđini nalazi pečat knjižnice. - Uvez restauriran. Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 13.

71. TASSO, Torquato

Delle lettere familiari / del sig. Torqvato Tasso : Libro I. Nuouamente raccolte e date im luce. – Bergamo : Per Comino Ventura & Compagni, 1588. – [10], 125 str. : ilustr. ; 23 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-8°-6. – Na naslovnici se može vidjeti bogato ukrašen tiskarski znak u sredini kojeg se nalazi lik čovjeka. - Na samoj se poleđini naslovnice nalazi pečat Franjevačke knjižnice Našice. - Uvez je restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 20.

72. TASSO, Torquato

Il Goffredo ouero Gierusalemme liberata: poema heroico / del signor Torquato Tasso ; con l'allegoria vniuersale dell'istesso; et con gli argomenti a ciascun cano del sig. Horatio Ariosti ... - In Bassano : Per Gio: Antonio Remondini, 1595. – 672 str. ; 12 cm.

(Privez) **CAMILLI, Camillo**

I cinqve canti di Camillo Camilli aggiunti al Goffredo del sig. Torquato Tasso. Di nuouo ristampati, con diligenza reuisti e corretti ... - In Bassano, PerGio : Antonio Remondini.

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-16°-1. – Na poleđini se naslovnice nalazi pečat Franjevačke knjižnice Našice. - Na hrptu se može vidjeti rukopisno ime autora. - Uvez je pergamena na kartonu te restauriran. - Navedeno i u: Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 21.

73. THEMESVVAR, Pelbarto de

Avrevm sacrae theologiae rosaeivm; Iuxta IIII. Sententiarum Libros quadripartitum. Ex doctrina Doctoris Subtilis, D. Thomae, D. Bonauent. Aliorumque Sacrorum Doctorum. / A r.p. Pelbarto de Themesvvar Ordinis Minorum de Obseruantia. – In Venetia : Apud Florauantem a Prato et socios, 1589. – 240, 360 str. ; 21 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Na unutrašnjoj stranici prednje korice vidljiva signatura RIV-8°-21. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

74. THEMESVVAR, Pelbarto de

Avrevm sacrae theologiae rosaeivm; Iuxta Quatuor Sententiarum Libros quadripartitum. Ex doctrina Doctoris Subtilis, D. Thomae, D. Bonauent. Aliorumque Sacrorum Doctorum. / A r.p. Pelbarto de Themesvvar Ordinis Minorum de Obseruantia. – In Venetia : Apud Ioan.Gryphium, Sumptibus, 1586. – 359, [17] str. ; 21 cm

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Na unutrašnjoj stranici prednje korice vidljiva signatura RIV-8°-20. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

1. Avrevm sacrae theologiae rosaeivm (...). - [16], 239, [17], 359 str.

Na knjizi vidljiva oštećenja. - Na unutrašnjoj stranici prednje korice vidljiva signatura RIV-8°-19. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

75. Utrumque TESTAMENTUM iuxta Vulgatam quidem aeditionem

Hieronymus Frobenius lectori S. en damus amice lector : Vtrumque testamentum ivxta vulgatam quidem aeditionem : sed à mendis ... repurgatum, idque ad normam veterum ac probatorum exemplariorum, interim & adhibita fontium autoritate, non ... ut haberes novam aeditionem, sed ut veterem quàm emendatissimam ... Novo Testamento additus est Elenchus Eusebianus. Adjecta est in fine vocum Hebraicarum interpretatio, sed longe quam antehac fuit exactior : Additus quoque index sententiarum insignium. – Basileae : in Officina Frobeniana, 1530. – [8], 278, [28] str. ; 33 cm

Na prednjoj se korici nalazi naljepnica sa signaturom RIV-4°- 6. Na naslovnoj stranici vidljiv pečat sa isprepletene dvije zmije te pečat knjižnice. Također su vidljive rukopisne bilješke kao i tiskani komentari na marginama. Knjizi nedostaje stotinjak stranica, točnije stranice od 145 – 252. Hrbat je rebrima podijeljen na pet polja. – Uvez restauriran. - Navedeno i u : Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008., str. 10.

V

76. VITTE di dodici gloriosi confesori

Vitte di dodici gloriosi confesori novamente tradotte in lingua Toscana. – In Venetia: Per M. Tramezzino, 1560. – [6], 80, 55, 40, 45 str. ; 11 cm

Na prednjoj korici stoji naljepnica sa signaturom RIV-32°-1. - Na drugoj je stranici vidljiv žig Franjevačke knjižnice Našice. - Vidljiva su i oštećenja na knjizi.

77. VIVO, Agostino de

Studio di vera sapientia : nel quale s'auisa come si deue portar l'huomo nella vita, infirmità & morte ; acciò sano ben viua, infermo sia patiente, & morendo vinca gl'assalti rabbiosi de' demoni. Salutifero a ciascuno, che per tempo desidera veder il fatto suo, ... / Composto dall'innutil seruo di Giesu Christo, Fr. Agostino di Viuo da Napoli, eremita agostiniano : con un breue Compendio dell'istesso autore nel fine ... – Macerata : Apresso Sebastiano Martellini, 1585. – 68, [16], 613 str. ; 23 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. – Na prednjoj je korici vidljiva je oznaka signature RIV-v8°-2. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

Z

78. ZARRABINI, Onofrio

Delle homelie / del R.D. Onofrio Zarrabini da Cutignuola Canonico Regolare della Congregatione del Saluatore : parte vltima. Sopra le feste prencipali de' Santi. – In Venetia : Appresso Giordano Ziletti, 1575. – [13], 247 ; [11], 267 str. ; 23 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja. – Uvez restauriran i presvučen samtom. - Inicijali. - Knjiga podijeljena u dva djela. – Naslov je prvog djela *Dal primo giorno di qvaresima et dvrano fino al terzo di Pasqva*, te drugog *Dal venerdi dopo la terza domenica di Quaresima et durano fino Terzo giorno di pasqua*. – Na prednjoj korici vidljiva je oznaka signature RIV-v8°-3. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice.

79. ZECCUS, Lelius

Casvvm episcopo reservatorvm et censvrarum ecclesiaticarvm dilvcida explicatio. Omnibus poenitentiariis, caeterisque confessariis ac curam animarum gerentibus vtilis et accomoda. / Auctore admodum reuerendo sacrae teologicae ac iuris vtr. Doct. D. Lelio Zecco Ecclesiae catedr. Brixien. canonico ac poenitentiario. – Venetiis : Apud Iacobum Cornettum, 1591. – [16], 268 str. ; 15 cm

Na knjizi su vidljiva oštećenja kao i tragovi metalnih kopči. - Na unutarnjoj strani prednje korice ispisana je signatura RIV-m8°-4. - Na poleđini naslovnice vidljiv pečat Franjevačka knjižnica Našice. – Uvez restauriran.

4.4. ANALIZA BIBLIOGRAFSKOG POPISA

Kao što je vidljivo iz bibliografskoga niza, istraživanje je pokazalo da se u knjižnici Franjevačkog samostana u Našicama čuva 79 knjiga iz 16. stoljeća. Kako je i sam Frkin naveo isti broj knjiga, za potrebe ovog rada učinjene su dodatne analize kako bi se ustanovila najčešća mjesta tiskanja tih knjiga, najčešće godine tiskanja popisanih knjiga, najzastupljeniji autori tih djela, kao i jezična te možda najbitnija, žanrovska analiza kako bi se utvrdilo za koju su svrhu knjige bile nabavljane i upotrebljavane te ukazalo na bogato vjersko i obrazovno djelovanje našičkih franjevaca kao i na njihovu vezu s kulturom Europe toga vremena.

Prilog 1. Tablica najčešćih gradova tiskanja

Mjesto tiskanja popisane građe	**Broj jedinica građe tamo tiskanih**
Venetiis (Venecija, Italija)	51
Basilae (Basel, Švicarska)	3
Lugduni (Leiden, Nizozemska)	3
Brixiae (Brescia, Italija)	2
Francoforti (Frankfurt, Njemačka)	2
Parisien (Pariz, Francuska)	2
Antverpiae (Antwerpen, Nizozemska)	1
Bassano (Bassano del Grappa, Italija)	1
Bergamo (Italija)	1
Bononia (Bologna, Italija)	1
Colonia Aggripinae (Koln, Njemačka)	1
Ingolstadt (Njemačka)	1
Macerata (Comune di Macerata, Italija)	1
Milano (Italija)	1

Monteregali (Mondovi, Italija)	1
Napoli (Napulj, Italija)	1
Placentiae (Piacenza, Italija)	1
Reggio (Italija)	1
Rim (Italija)	1
Salisbvrgi (Salzburg, Austrija)	1
Verona (Italija)	1
Znojmo (Češka)	1
Ukupno	**79**

Analiza bibliografskoga popisa prema mjestu tiskanja knjiga pokazala je da su knjige mahom bile tiskane u Veneciji, koja je u to doba bila važno trgovačko i tiskarsko središte, te koja je imala i dobro utvrđenu knjižarsku mrežu koja je i omogućila daljnji protok knjiga.[116] Od sveukupno 79 knjiga čak je 51 njih tiskano upravo ondje. Treba, međutim, reći kako Venecija nije bila jedino važno tiskarsko središte na prostoru Apeninskog poluotoka, jer je trinaest djela tiskano u nizu drugih talijanskih gradova (Brescia, Bassano, Bergamo, Bononia, Macerata, Milano, Monteregali, Napoli, Placentiae, Reggio, Rim, Verona). Po tri su djela tiskana su u Basilaeu (današnji Basel u Švicarskoj) i Lugduniju (današnji Leiden u Nizozemskoj), dok su u Parizu i Frankfurtu, tiskana po dva djela. Svi su spomenuti gradovi u to vrijeme bili velika tiskarska i izdavačka središta[117] pa su samim tim ovi rezultati logični. Analiza pokazuje kako je u gradovima poput Antwerpena, Rima, Milana, Napulja, Ingolstadta i drugih tiskano samo jedno djelo u ovoj knjižnici. Nije poznato kojim su kanalima i kako knjige pristigle u samostansku knjižnicu. Ono što se zna jest da je, kao što je spomenuto ranije u radu, Bačić jednom prilikom neke knjige dovezao kolima,[118] dok je ostatak knjiga vjerojatno dobiven ili preuzet iz ostalih samostana kako je prethodno i rečeno.[119]

[116] Stipčević, Aleksandar. Povijest knjige. Zagreb : Matica Hrvatska, 2006. Str. 360.
[117] Isto, str. 422.- 432.
[118] Frkin, Vatroslav. Nav. dj., str. 35.
[119] Isto, str. 36.

Prilog 2. Tablica najčešćih godina tiskanja popisanih knjiga

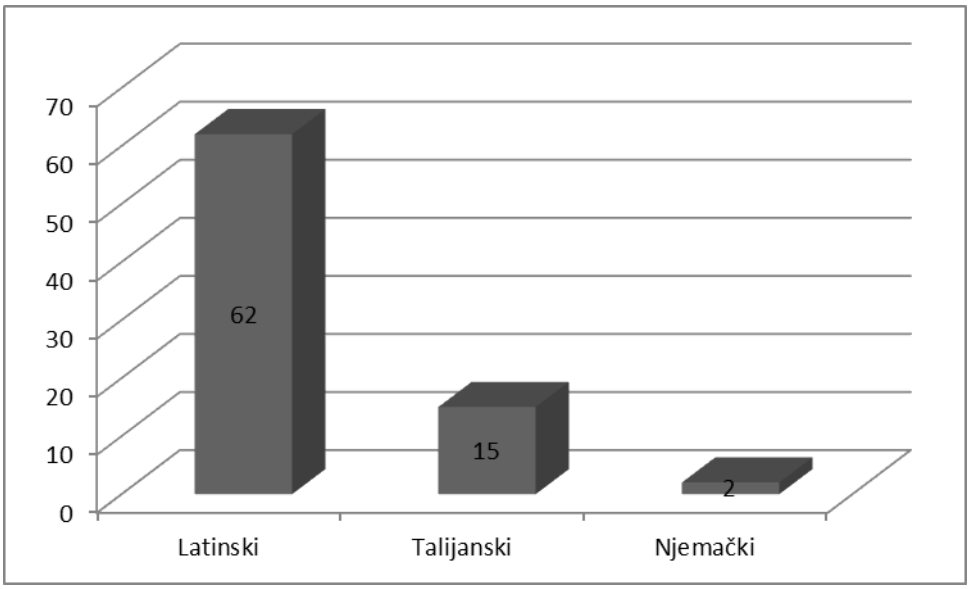
Najčešće godine tiskanja	**Broj knjiga**
1588.	7
1562.	4
1586.	4
1520.	3
1576.	3
1585.	3
1589.	3
1596.	3
1599.	3

Analiza knjiga prema godini njihova izdanja pokazala je da je čak sedam knjiga tiskano 1588. Po četiri su knjige 16. stoljeća tiskane 1562.[120] i 1586. godine, a po tri knjige 1520., 1576., 1585., 1589., 1596. te 1599. Također postoje i dvije knjige iz 1503., što je najranije pronađena godina u cijeloj zbirci. To su knjige Arimina de Gregoriusa pod nazivom *Gregorius de Arimmino in Primo / et secundo / Sententiarum nuperrime impressus. Et quidem diligentissime sue integritati restitutus. Per venerabilem sacre theologie bacalarium fratrem Paulum de Genazano* te *Accipe candissime lector opera diui Ioannis Chrisostomi archiepiscopi Constantinopolitani*, autora Ioannesa Chrysostomusa,[121] koji je bio konstantinopolski patrijarh te jedan od najpoznatijih govornika ranog kršćanstva. Knjiga tiskana 1600., posljednja u bibliografskome nizu, jest knjiga Chara de Ugonisa,[122] koji se još naziva i Hugo de San Caro (Beato), a čije se djelo pod nazivom *Vgonis de s. Charo S. Romanae Ecclesiae tit. S. Sabinae cardinalis primi Ordinis Praedicatorum. Opera omnie in vniversum Vetvs et Nouum Testamentum: In Septem Tomos diuisa. Addito Octavo Tomo Noui*

[120] Riječ je o četiri primjerka knjige Svetog Bonaventure naslova *Tabvla svper Libros Sententiarvm cvm Bonaventvra* koje se razlikuju samo po broju stranica.
[121] Jewish encyclopedia. URL: http://www.jewishencyclopedia.com/articles/4374-chrysostomus-joannes (2013-11-15)
[122] Cervantes Virtual. URL: http://www.cervantesvirtual.com/obras/autor/18079/Hugo%20de%20San%20Caro,%20Beato%20(ca.%201200-1263) (2013-11-15)

Indicis locupletissimi et alias non impressi nalazi u sedam tomova. U knjižnici su, izuzev navedenih, prema godini tiskanja, zastupljena sva desetljeća 16. stoljeća, s jednom ili dvije tiskane knjige.[123] Kako je tiskarstvo, prema Stipčeviću, ipak svoj puni procvat doživjelo u 16. i 17. stoljeću,[124] iz ovoga se može vidjeti kako se produkcija knjiga tiskanih u 16. stoljeću, a koje se nalaze u ovom samostanu,s tim zapravo i podudara, makar je ona nešto slabija na samom početku 16. stoljeća, a pojačana pred njegov kraj. No, kako je knjižnica Franjevačkog samostana u Našicama započela sa sustavnim prikupljanjem knjiga tek u 18. stoljeću, o čemu svjedoče mnogobrojni rukopisni zapisi na samim knjigama, ne može se reći kako su one nabavljane netom nakon što su tiskane, već desetljećima, odnosno stoljećima kasnije[125] što ovu analizu čini pomalo nedostatnom.

Prilog 3. Tablica jezične zastupljenosti

Što se tiče jezika, prevladava latinski, na kojem su napisane 62 knjige. Toliki broj knjiga na latinskom jeziku i ne čudi jer je isti stoljećima zapravo služio kao jezik znanosti te same liturgije, ali i većine literarnih djela toga razdoblja.[126] Čak i nakon što su se knjige 16. stoljeća počele prevoditi te su nastajale nove na narodnim jezicima, latinski ostaje *lingua franca* toga

[123] U knjižnici su 1512., 1530., 1536., 1537., 1560., 1562., 1571., 1577., 1579., 1580., 1581., 1583., 1590., 1593. i 1600. godina zastupljene sa samo jednim djelom, a godine 1503., 1554., 1561., 1573., 1574., 1575., 1578., 1582., 1584., 1587., 1591., 1592., 1594., 1595.i 1597. s dva djela, što u konačnici čini 30 djela.
[124] Stipčević, Aleksandar. Povijest knjige. Zagreb : Matica Hrvatska, 2006., str. 422.
[125] Bošnjaković, Renata. Nav. dj., str. 204.
[126] Stipčević, Aleksandar. Nav. dj., str. 463.

doba. Iza činjenice da se petnaest knjiga može pronaći na talijanskom jeziku, vjerojatno stoji to da je Italija imala dobro razvijenu knjižarsku mrežu te da je, što je možda bitnije, bila zapravo dom franjevačkog reda, kao i osnivačica prvih sveučilišta, što je vjerojatno i utjecalo na velik broj izdanih udžbenika i priručnika na tome jeziku. Između ostalog, česta se uporaba latinskog i talijanskog jezika pri pisanju knjiga može okarakterizirati i činjenicom da su velikim dijelom autori tih knjiga bili upravo i katolički mislioci (sv. Augustin), svećenici (Alardus), nadbiskupi i propovjednici (Petrus), filozofi i crkveni učitelji (sv. Toma Akvinski), teolozi (Medina), sami franjevci (Menghi, Busti, Dias) koji su se vjerojatno u samoj Italiji i školovali te na kraju svoja djela tamo i izdavali. Osim latinskog i talijanskog, mogu se naći i dvije knjige na njemačkom jeziku. Jedna je od njih Biblija iz 1537. godine, u prijevodu Ivana Ecka (Mayera),[127] tiskana u Ingolstadtu, a druga je djelo Georga Scherera,[128] za koje Bošnjaković u svom katalogu pretpostavlja da je tiskano 1599. godine u Znojmu. Bitno je za spomenuti kako je navedenih petnaest knjiga na talijanskom jeziku pretežno svjetovnog sadržaja (kuharica, prikazi povijesnih osoba, organizacija domjenaka i tako dalje), dok one na latinskom većinom pokrivaju vjerski sadržaj. O samoj žanrovskoj analizi govorit će se više nadalje u radu.

Prilog 4. Tablica najčešće zastupljenosti autora

Najčešće zastupljeni autori 16. stoljeća	**Broj naslova po autoru**	**Naziv jedinice**	**Godina Izdavanja**
Azpiculeta, Martin de	5	Martini ab Azpilcueta Nauarri Manvale confessorvm, poenitentiumque quod dilucide complectitur vniuersalem, particularemque...	1573.
		D. Martini ab Azpilcveta Navarri i.v.d. praclarissimi Commentaria...	1588.
		Enchridion sive Manvale confessariorvm et poenitentivm, omnium pene dubiorum resolutionem complectens...	1594.
		Enchridion, sive Manuale confessariorum et poenitentium...	1597.
		Martini Azpilcueta doctoris Nauarri, consiliorum sive responsorum libri quinque...	1597.

[127] Johann Eck, pravim imenom Johann Mayer (1486. Egg –1543. Ingolstadt.), njemački je teolog te ujedno i najveći protivnik Martina Luthera Kinga. URL:http://www.britannica.com/EBchecked/topic/178044/Johann-Eck (2013-10-29)

[128] Georg Schrer bio je austrijski govornik i kontroverz. Catholic encyclopedia. URL: http://www.newadvent.org/cathen/13527c.htm (2013-11-15)

Bonaventura, Sanctus	4	Tabvla svper Libros Sententiarvm cvm Bonaventvra	1562.
Angles, Josephus	2	Flores theologicarum qvestionum, In quatrum Librum Sententiarum. Collecti, denvoque, post varias aeditiones selecti et vtilissime aucti a r.p.f. Iosepho Angles Valentino, Ordinis Minorum regularis observantiae ... Flores theologicarum qvestionum, In secundum librum sententiarum, nunc primum collecti et in lucem editi. Ab ilustri admodum et reurendissimo fratre d.d. Iosepho Angels Valentino, designato episcopo Bosanensi ex Ordine Minorum assumpto	1586. 1588.
Augustinus, Aurelius	2	D'avrelii Avgustini Hipponensis episcopi Enarrationes in Psalmos mysticos... Vari sermoni di s. Agostini et d'altri catholici et antichi dottori. Ne' quali si contiene dottrina salutifera ad ogni buon christiano...	1561. 1573.
Aquino, Thomas de	2	Scriptum Thomae Aquinatis in tertium (-quartum) sententiarum magistri Petri Lombardi cvivs distinctiones ac questiones sequens ostendit Index... Summae theologiae D. Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici prime pers, cum commentariis rev.d. Thomae de Vio Caietani Cardinalis S.Sixti. Tim Expositio eiusdem Divi Thomae in librum	1586. 1593.
Herolt, Johannes	2	Sermones discipuli de tempore et de sanctis cum exemplorum promptuario ac miraculis B. Virginis. Sermones discipuli in Qvadragesima. R.p. Magistri Ioannis Herolt, Ordinis Praedicatorum. Omnibus vtiles...	1584. 1899.
Tasso, Torquato	2	Delle lettere familiari / del sig. Torqvato Tasso : Libro I. Nuouamente raccolte e date im luce. Il Goffredo ouero Gierusalemme liberata: poema heroico / del signor Torquato Tasso ; con l'allegoria vniuersale dell'istesso; et con gli argomenti a ciascun cano del sig. Horatio Ariosti ...	1588. 1595.
Themesvar, Pelbarto, de	2	Avrevm sacrae theologiae rosaeivm; Iuxta Quatuor Sententiarum Libros quadripartitum. Ex doctrina Doctoris Subtilis... Avrevm sacrae theologiae rosaeivm; Iuxta IIII. Sententiarum Libros quadripartitum. Ex doctrina Doctoris Subtilis...	1586. 1589.

Analiza zastupljenosti autora knjiga tiskanih u 16. stoljeću u fondu knjižnice franjevačkog samostana Našice pokazala je da je knjižnica posjedovala najveći broj djela, njih pet, autora Martina de Azpiculeta, koji je inače bio poznati španjolski kanonist i moralni teolog, rođen

krajem 15. stoljeća.[129] Većinom su to bili udžbenici o ispovjedima. Četiri djela svetog Bonaventure pod nazivom *Tabvla svper Libros Sententiarvm cvm Bonaventvra* sadržajno obuhvaćaju propovijedi što i ne čudi jer je sveti Bonaventura bio kardinal, crkveni naučitelj i franjevac.[130] Izuzev pet djela Martina Azpiculete djela i četiri djela Bonaventure, iz tablice je vidljivo kako ostalih šest autora imaju po dva djela. Josephus Angles[131] je tako pisao o kršćanskom nauku, a sv. Aurelije Augustin,[132] koji je bio jedan od najistaknutijih latinskih crkvenih otaca i učitelja, te najplodniji i najsvestraniji kršćanski pisac, pisao je psalme i propovijedi. Jedan je od istaknutijih autora, sv. Toma Akvinski, također zastupljen sa svoja dva djela *Scriptum Thomae Aquinatis in tertium (-quartum) sententiarum magistri Petri Lombardi cvivs distinctiones ac questiones sequens ostendit Index (...)* te *Summae theologiae D. Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici prime pers, cum commentariis rev.d. Thomae de Vio Caietani Cardinalis S.Sixti. Tim Expositio eiusdem Divi Thomae in librum* koja se sastoji od četiri toma. Sveti je Toma Akvinski, inače talijanski skolastički filozof, teolog i crkveni učitelj, bio poznat i kao *doctor angelicus*[133] te je u navedena dva djela dao svoja razmišljanja o raznim teološkim pitanjima. Nadalje, Johannes Herolt, učitelj i poglavar dominikanskog reda u Nürnbergu sredinom 14. stoljeća,[134] u svoja dva udžbenika *Sermones discipuli de tempore et de sanctis cum exemplorum promptuario ac miraculis B. Virginis te Sermones discipuli in Qvadragesima. R.p. Magistri Ioannis Herolt, Ordinis Praedicatorum. Omnibus vtiles* piše o raznim svecima i čudima te daje svoje upute o obnašanju ispovijedi i pokore. Jedini autor iz tablice čija se djela povezuju sa svjetovnim sadržajem je Torquato Tasso, koji je možda najveći talijanski pjesnik renesanse. U djelu *Delle lettere familiari del sig. Torqvato Tasso : Libro I. Nuouamente raccolte e date im luce* piše o obiteljskim pismima, dok je njegovo drugo djelo *Il Goffredo ouero Gierusalemme liberata: poema heroico del signor Torquato Tasso ; con l'allegoria vniuersale dell'istesso; et con gli argomenti a ciascun cano del sig. Horatio Ariosti* vjerojatno i njegovo najpoznatije djelo svjetovne naravi i to pod nazivom *Oslobođeni Jeruzalem*. Dva djela Pelbarta de Themesvvara, franjevačkog pisca i

[129] The original catholic encyclopedia. URL: http://oce.catholic.com/index.php?title=Martin_Aspilcueta (2013-09-05)
[130] Hrvatska enciklopedija. URL: http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=8626 (2013-11-15)
[131] Malo se toga zapravo zna i može pronaći o njemu. No, prema naslovima djela može se utvrditi da je bio redovnik. Osim toga, prema pretraživanju, nađena je informacija kako je umro 1588. Post-reformation Digital Library. URL: http://www.prdl.org/author_view.php?a_id=2177 (2013-11-15)
[132] Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Nav. dj., str. 12.
[133] Isto, str. 15.
[134] Siggins, Ian D.K. A Harvest of Medieval Preaching: The Sermon Books of Johann Herolt, Op (discipulus). [s.l.]: Xlibris, 2009., str. 3

propovjednika,[135] *Avrevm sacrae theologiae rosaeivm; Iuxta Quatuor Sententiarum Libros quadripartitum. Ex doctrina Doctoris Subtilis* te *Avrevm sacrae theologiae rosaeivm; Iuxta IIII. Sententiarum Libros quadripartitum. Ex doctrina Doctoris Subtilis* govore o sakralnoj teologiji. Od autora koji su u knjižnici zastupljeni samo s jednim djelom spomenimo nekoliko njih za koje smo pronašli potrebne podatke. Primjerice, jedan od njih je Gregorius de Ariminua,[136] koji je napisao *Gregorius de Arimmino in Primo / et secundo / Sententiarum nuperrime impressus. Et quidem diligentissime sue integritati restitutus. Per venerabilem sacre theologie bacalarium fratrem Paulum de Genazano.* Spomenuti je autor vjerojatno jedan od najvećih skolastičkih teologa srednjeg vijeka, te je svojim djelima ostavio utjecaj ne samo u teologiji već i u filozofiji općenito. Autor djela *Divi Bernardi abbatis Clarevallis: Ordinis Cisterciensis: doctoris disertissimi ac vere melliflui opera omnia: divine institutionis refertissima: accuratiore censura iam denuo recognita atque reposita*, Bernardus Clarevallis,[137] odnosno St. Bernard od Clairvauxa, je jedna od najznačajnih osoba dvanaestog stoljeća i povijesti Crkve općenito. Utjecao je na eklezeiološka pitanja van samostanskog života te dao nove smjernice za njega. Autor Petar Lombardski,[138] čije izdanje djela *Petri Lombardi episcopi Parisien. Sententiarum libri IIII. Ad totius operis finem svbiiavntur articuli erronei Parissis iam olim damnati, ad iectis nonnulis ipsius Magistri, in quibus communiter ipse non probatur* također možemo pronaći u knjižnici, bio je talijanski skolastički teolog, filozof i biskup. Također je proučavao Abelardovu »čistu teologiju«,[139] koja je bitno utjecala na njegovo teološko i filozofsko mišljenje. Djelo pod nazivom *Breve istrvttione de confessori, come si debba amministrare il sacramento della penitentia (...)* napisao je autor Bartolomeo de Medina,[140] koji je bio poznati španjolski dominikanac i teolog rođen 1528. u Medini de Ríoseco, Španjolska, a umro 1580. u Salamanci. Autor Tomaz de Chaves,[141] portugalski dominikanac, napisao je djelo pod nazivom *Summa Sacramentorum Ecclesiae Ex doctrina r.p.f. Francisci à Victora, Ordinis Praedicatorum et olim Primarij Cathedratici apud Salmaticeu. Cum Judice locupletissimo*.

[135] Temesvari Pelbart Ferences Gimnazium es Kollegium. URL: http://franka-egom.ofm.hu/index.php?id=pelbart-temesvari,-the-franciscan-scholar (2013-12-04)
[136] Stanford encyclopedia od philosophy. URL: http://plato.stanford.edu/entries/gregory-rimini/ (2013-11-15)
[137] Religion facts. URL: http://www.religionfacts.com/christianity/people/bernard_clairvaux.htm (2013-11-15)
[138] Hrvatska enciklopedija. URL: http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=48024 (2013-11-15)
[139] U raspravama između realista i nominalista, Abélard se protivi prvima (Guillaume de Champeaux) i drugima (Roscellin) ustvrđujući i dokazujući realno postojanje pojedinačnoga, a općemu daje značenje sadržaja u pojmu o predmetu*(conceptus)*, u obliku subjektivnog izričaja *(sermones)*, po čemu se njegova doktrina i naziva *konceptualizam*, odn. *sermonizam.* Hrvatska enciklopedija. URL: http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=108 (2013-11-15)
[140] Britannica. URL: http://www.britannica.com/EBchecked/topic/372582/Bartolome-de-Medina (2013-11-15)
[141] CERL thesaurus. URL: http://thesaurus.cerl.org/record/cnp01232968 (2013-12-04)

Djelo pod nazivom *Casvvm episcopo reservatorvm et censvrarum ecclesiaticarvm dilvcida explicatio. Omnibus poenitentiariis, caeterisque confessariis,* teologa Lellius Zecchia,[142] govori o sakramentima. Osim što je bio teolog, također je bio i pravnik te pisao o politici. Kao što se vidi iz spomenutog, većina autora dolazi iz crkvenih redova s ponekim iznimkama. Sukladno tome, većinom pokrivaju teme vjerske naravi, bilo da je riječ o vjerskim aktivnostima općenito ili bogoštovlju u širem smislu.

Prilog 5. Prikaz žanrovske zastupljenosti[143]

Podjela knjiga prema žanru		**Primjeri autora**
Vjerski sadržaj	Vjerske aktivnosti (religijska djelovanja, prakticiranje vjere, moralna i pastoralna teologija, propovijedanje – većina se knjiga odnosi na priručnike i udžbenike koji govore o ispovjedima i ophođenju svećenika prema čovjeku, ali i o samim propovijedima)	Azpiculeta, Dias, Docaeo, Fausonus, Gislandis, Givvara, Graffis, Herolt, Medina, Musso, Patavinus, Petrus, Schrer, Stella, Tasso, F., Vivo, Zeccus
	Teorija i filozofija religije (priroda religije)	Angles, Akvinski
	Svjedočenja religije (svete knjige i pisma, katekizmi, molitvenici, kritički osvrti te liturgijski tekstovi)	Charo, Hugo de Sancto, Laureto, 3 Biblije
	Bogoštovlje u širem smislu (sakralni objekti, postupci u vjerskom obredu, vjerski obredi prema svrsi – pr. Ispovjed, pokajanje, te sakramenti)	Themesvar, Bartleta, Zarrabini, Herolt, Medina, Cattaneus.
Svjetovni sadržaj	Retorika i jezik	Carbone, Lexicon
	Teorija književnosti	Ciceron
	Književnost	Tasso (2)
	Povijest	Leoni, Garzoni

[142]Treccani. URL: http://www.treccani.it/enciclopedia/lelio-zecchi/ (2013-11-15)
[143]Žanrovska podijeljenost knjiga vjerskog sadržaja izrađena je prema skupini 2 Teologija koja se navodi u Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji. (Leščić, Jelica. Univerzalna decimalna klasifikacija : priručnik za knjižničare i shema za narodne knjižnice. Zagreb : Naklada Nedeljko Dominović, 2005.)

	Filozofija	Piccolomini
	Pravo	Corpus
	Zabavni sadržaj	Incarnatus, Scappi

Žanrovska analiza ukazuje na to da je većina knjiga koja se u knjižnici može pronaći vjerskog sadržaja. Knjiga svjetovnog sadržaja ima tek jedanaest. To su na prvom mjestu djela iz područja retorike i jezika, kao što je djelo Ludovica Carbonea, pod nazivom *De officio oratoris Libri V. in quorum tribus, qua ratione Orator docere, delectare ac mouere debeat plene docetur: in reliquis vero* te naposljetku i jedan rječnik pod nazivom *Lexicon graecolatinum postremo nunc supra omnes omnium hactenus accessiones, ingenti vocabulorum numero per viros multa assiduaque lectione Graeca exercitatos* iz 1554. godine. Ciceronovo djelo, *M. Tullii Ciceronis Opera. Accessere Petri Victorii castigationes, harum explicationes, Paulique Manutii*, govori o povijesti eseja, što je sukladno i samom opisu njegova lika jer je isti bio vrstan rimski govornik, filozofski pisac i državnik. Od autora svjetovnog sadržaja također se može pronaći i talijanski pjesnik Torquatto Tasso[144] čiji su lik i djelo nadahnuli mnoge svjetske književnike, glazbenike i slikare. Kao što je već spomenuto, u knjižnici se mogu pronaći dva njegova djela *Delle lettere familiari del sig. Torqvato Tasso : Libro I. Nuouamente raccolte e date im luce* iz 1588. godine te *Il Goffredo ouero Gierusalemme liberata: poema heroico* iz 1595. godine.[145] Djelo koje je napisao Giovanni Battista Leoni, talijanski povjesničar, pod nazivom *Considerationi di Gio. Battista Leoni sopra l'Historia d'Italia* piše svoja razmišljanja o djelu *O povijesti Italije*, koju je prvotno napisao Francesco Guicciardini.[146] Također pronalazimo i jedno djelo iz područja filozofije, autora Alessandra Piccolominija *Parte prima della filosofia natvrale*. Piccolomini je bio književnik, filozof te astronom.[147] U navedenom djelu tako navodi i tumači teorije antičkih i srednjovjekovnih filozofa. Što se tiče knjiga pravnog sadržaja, nalazimo kodifikaciju Rimskog rimskog prava pod naslovom *Corpus iuris civilis. Institutiones*,[148] što je vjerojatno četvrta knjiga zakonika napisana na latinskom jeziku i tiskana u Parizu 1591. godine. U tablici

[144] Hrvatska enciklopedija. URL: http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=60511 (2013-11-15)
[145] Radi se o djelu Oslobođeni Jeruzalem koje prikazuje sukob kršćanskog i muslimanskoga svijeta, sukob dobra i zla, svijet pozitivaca – odvažnih i hrabrih vitezova, svijet negativaca – zavedenih, mahnitih ili neodlučnih ratnika, svijet svetaca i anđela, vragova i čarobnjaka, psiholoških lomova i moralnih dilema oko izbora između slave i poniznosti, moći i skrušenosti, ljubavi i mržnje, gorke pobjede i neutješna poraza.
Hrvatska enciklopedija. URL: http://www.matica.hr/knjige/766/ (2013-11-15)
[146] Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Nav.dj., str. 22.
[147] Catholic encyclopedia. URL: http://www.newadvent.org/cathen/12073c.htm (2013-11-15)
[148] Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Nav. dj., str. 21.

se vidi kako postoje i dvije knjige zabavnog sadržaja. Radi se o knjizi koja govori o organizaciji domjenaka pri dolasku važnih dužnosnika pod naslovom *Libro novo nel qual s'insegna il modo d'ordinar banchetti, apperecchiar tavole, fornir palazzi et ornar camere per ogni gran principe ... Composta per M.Christoforo di Messisbugo et hora di nouvo coretta et ristampata* autora Christofora de Messisbuga, te kuharici Bartolomeoa Scappia koji je, kao i prethodni autor, bio papinski kuhar u doba renesanse.[149] Što se tiče djela vjerskog sadržaja, napravljena je gruba podjela prema skupini 2, odnosno teologije, prema Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji i to u četiri kategorije. Prvu čine vjerske aktivnosti u što spadaju religijska djelovanja, prakticiranje vjere, moralna i pastoralna teologija i propovijedanje pa se tako većina knjiga iz ove kategorije odnosi na priručnike i udžbenike koji govore o ispovjedima i ophođenju svećenika prema čovjeku, ali i o samim propovijedima o čemu su pisali Azpilcueta, Fausonus, Herolt, Medina i dr. Drugu kategoriju čine djela iz teorije i filozofije religije, odnosno ona djela koja objašnjavaju prirodu religije, o čemu pišu Angles i Akvinski. Treća se kategorija odnosi na svjedočenja religije. To su prvenstveno svete knjige i pisma, katekizmi, molitvenici, kritički osvrti te liturgijski tekstovi. Primjeri autora za navedenu kategoriju su Hugo de Sancto Charo koji je pisao o djelima Starog i Novog Zavjeta, Laureto koji daje tumačenje Svetog pisma, Bernardus kritičke osvrte, te tri Biblije od kojih je jedna na njemačkom jeziku *Bibel. Alt und New Testament*, iz 1537. te dvije na latinskom *Utrumque Testamentum iuxta Vulgata*, iz 1530. i *Biblia latine*, iz 1592. U četvrtu kategoriju smješteno je bogoštovlje u širem smislu, što se odnosi na sakralne objekte, postupke u vjerskom obredu, vjerske obrede prema svrsi – primjerice ispovijedi, pokajanja te sakramenti. Primjeri autora za tu kategoriju su Themesvar, Bartleta, Zarrabini, Herolt, Medina, Cattaneus.

5. ZAKLJUČAK

Samostanske su knjižnice tijekom povijesti bile, ali i ostale, važni čuvari starih knjiga od kojih većina ima posebnu vrijednost za kulturu određene zemlje. Isto tako, poznata je i činjenica da je većina njih do danas ostala još uvijek relativno zatvorena javnosti. Iznimke, međutim, postoje. Jedna od tih iznimaka je i knjižnica Franjevačkog samostana u Našicama koja je otvorena za javnost 25. travnja 1987. godine. Pregled njezina knjižnog fonda bio je od tada predmetom zanimanja niza istraživača. U zborniku posvećenom Knjižnici, tiskanom 1988. godine, pronalazimo pregled fonda knjiga tiskanih od 15. do 20. stoljeća koji je ukazao

[149] Isto, str. 22.

na činjenicu da samostanska knjižnica posjeduje čak 6 514 knjiga. Danas je njihov broj veći jer je samostan tijekom godina nastavio nabavljati knjige.

Za snalaženje u tako velikom broju knjiga, u knjižnici postoje abecedni, mjesni i predmetni katalog te katalog vrijednih knjiga. No, osim kataloga, jednako je vrijedno pomagalo i bibliografija. Naime, bibliografski popisi knjiga, poglavito onih starih, na jednom mjestu okupljaju knjige koje imaju značaja za kulturu i identitet nekog naroda ili, pak, njegovu tiskarsku produkciju. Okuplja li bibliografija knjige tiskane u inozemnim tiskarama, ona nam, dakako, neće reći mnogo o domaćoj izdavačkoj i tiskarskoj produkciji, ali zasigurno hoće o čitateljskim navikama njihovih vlasnika ili onih koji su do njih dolazili posudbom. Nadalje, bibliografija je također i važno pomagalo pri daljnjim istraživanjima jer znanstvenicima i istraživačima, kao i ostalim korisnicima, omogućava brzo pronalaženje bibliografskih podataka koji su im potrebni za znanstveni ili stručni rad ili za koju drugu svrhu. Posebno su dragocjene retrospektivne bibliografije koje popisuju staru građu, osobito onu koju kriju brojne samostanske knjižnice. Jedna od takvih je i bibliografski popis koji čini glavninu ovoga rada, a koji sadrži 79 bibliografskih jedinica tiskanih u 16. stoljeću koje se nalaze u knjižnici Franjevačkog samostana u Našicama i koji su opisani *de visu*, odnosno uvidom u samu građu. Knjige okupljene u ovoj bibliografiji analizirane su prema različitim kriterijima – mjestu i godini tiskanja knjiga, jeziku, žanru i najzastupljenijim autorima. Same analize su pokazale prilično očekivane rezultate. Naime, knjige su velikim dijelom bile tiskane u Veneciji, tada važnom trgovačkom i tiskarskom središtu. Isto tako, izrađena je i analiza najzastupljenijih autora popisanih knjiga pa tako na prvom mjestu po broju djela stoji Martin de Azpiculeta, jedan od najpoznatijih španjolskih kanonista i moralnih teologa. Jezičnom se analizom tako utvrdilo kako prevladava latinski, što i ne čudi jer je isti stoljećima zapravo služio kao jezik znanosti te same liturgije, ali i većine literarnih djela toga razdoblja. Osim latinskog, zastupljeni su još talijanski te njemački jezik. Iza činjenice da se mogu pronaći knjige na talijanskom jeziku, vjerojatno stoji to da je Italija imala dobro razvijenu knjižarsku mrežu te da je, što je možda bitnije, bila zapravo dom franjevačkog reda, kao i osnivačica prvih sveučilišta, što je vjerojatno i utjecalo na velik broj izdanih udžbenika i priručnika na tome jeziku. Navedene knjige na talijanskom jeziku su pretežno bile one svjetovnog sadržaja što u velikoj mjeri određuje i zadnju, žanrovsku analizu. Naime, osim djela svjetovnog sadržaja iz područja filozofije, prava, retorike, književnosti i dr., u knjižnici je najveća količina knjiga smještana pod vjerski sadržaj te se radi većinom o priručnicima, katekizmima i udžbenicima na latinskom jeziku. Osim toga, za djela su vjerskog sadržaja

karakteristične i knjige propovijedi, raznih tumačenja Svetog pisma, evanđelja te same Biblije koje su franjevci koristili u svom bogoslužju i obredima.

Uzevši sve navedeno u obzir, bibliografije su starih i rijetkih knjiga koje se nalaze u samostanima neprocjenjiv izvor informacija. Osim što daju uvid u vrijednu samostansku građu koja se prikupljala stoljećima, također saznajemo za koju je svrhu bila upotrebljavana ta građa (propovijedi, obrazovanje) pa se u skladu s tim ukazuje i na već spomenuti bogat vjersko-obrazovni rad franjevaca. Kako ova bibliografija navodi i opisuje samo knjige tiskane u 16. stoljeću u knjižnici Franjevačkog samostana u Našicama, a njezin fond sadrži i ostale vrijedne knjige, u svrhu toga se i danas u toj knjižnici radi na popisivanju građe te je ista ušla u Projekt informatizacije knjižne građe u svim samostanima Hrvatske franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda.[150]

[150] Batorović, Mato. Radmanović, Blaža. Arhiv Franjevačkog samostana u Našicama. URL : http://www.knjiznicarstvo.com.hr/wp-content/uploads/2013/06/219_Batorovic_Pavlovic-Radmanovic_2013_1.pdf (2013-11-01)

6. POPIS LITERATURE:

1. Batorović, Mato. Radmanović, Blaža. Arhiv Franjevačkog samostana u Našicama. URL : http://www.knjiznicarstvo.com.hr/wp-content/uploads/2013/06/219_Batorovic_Pavlovic-Radmanovic_2013_1.pdf (2013-11-01)
2. Bayerische Staatsbibliothek. URL: http://www.bsb-muenchen.de/index.php (2013-10-30)
3. Bibliografija. // Hrvatska enciklopedija. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslava Krleže, 1999.-2009. Sv. 2. 2000.
4. Bošnjaković, Renata. Vinaj, Marina. Knjige 16. i 17. stoljeća iz knjižnice Franjevačkog samostana Našice : katalog izložbe. Osijek : Našice : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek : Zavičajni muzej Našice, 2008.
5. Brčkovljani. URL: http://www.brckovljani.hr/povijest/gospostija/gospostija_bozjakovina1.html (2014-01-30)
6. Catholic encyclopedia. URL: http://www.newadvent.org (2013-11-15)
7. CERL thesaurus. URL: http://thesaurus.cerl.org/record/cnp01232968 (2013-12-04)
8. Cervantes Virtual. URL: http://www.cervantesvirtual.com (2013-11-15)
9. Cvekan, Paškal. Franjevci u Abinim Našicama. Našice : Paškal Cvekan, 1981.
10. Enciklopedija Britannica. URL: http://www.britannica.com (2013-09-05)
11. ESTC. URL: http://estc.ucr.edu/ (2013-10-30)
12. Frkin, Vatroslav. Povijest knjižnice franjevačkog samostana u Našicama. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988. Str. 41. - 45.
13. Gala. Monografija splitskih franjevaca. URL: http://www.franjevci-split.hr/pdf/gala-monografija.pdf (2013-09-05)
14. Golenić, Sebastijan. Glazbeni fundus knjižnice franjevačkog samostana u Našicama. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988. Str. 62.-67.
15. Hrvatska enciklopedija. URL: http://www.enciklopedija.hr/ (2013-11-15)
16. Hrvatsko knjižničarsko društvo. URL: http://www.hkdrustvo.hr/ (2013-11-15)

17. ISBD(A) : Međunarodni standardni bibliografski opis omeđenih publikacija (antikvarnih). Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1995.
18. Ivanušec, Ratko. Franjevačka crkva sv. Antuna Padovanskog sa samostanom u Našicama. Našice : Franjevački samostan u Našicama : Zavičajni muzej Našice, 2010.
19. Jewish encyclopedia. URL: http://www.jewishencyclopedia.com (2013-11-15)
20. Jurinec, Franjo. Djela pisaca 18. stoljeća u knjižnici franjevačkog samostana u Našicama. // Knjižnica Franjevačkog samostana Našice: zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988. Str. 45. - 52.
21. Katić, Tinka. Stara knjiga : bibliografska organizacija informacija. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007.
22. Koprek, K. Gregorijanski manual Fundamentum cantus gregoriani seu choralis (1760.) Mihajla Šiloboda – Bolšić : Struktura i sadržaj glazbenog naputka Fundamentum cantus gregori- ani seu choralis. // Povijesni prilozi 33 (2007). Zagreb: Katolički bogoslovni fakultet, 2007. Str. 311.-330.
23. Kranjčev, Leopoldina. Franjevačka knjižnica u Našicama, knjižni fond XIX. stoljeća. // Franjevačka knjižnica u Našicama: zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988. Str. 52.-55.
24. Leščić, Jelica. Univerzalna decimalna klasifikacija : dodatak 2004. Zagreb : Naklada Nedeljko Dominović, 2005.
25. Logar, Janez. Uvod u bibliografiju : teorijski osnovi bibliografije, istorija bibliografije, pregled bibliografija, bibliografija u Jugoslaviji. Sarajevo: Svjetlost, 1973.
26. Majstorović, Srećko. Našice kroz 700 godina : 1229 – 1929. Zagreb: Vicepostulatura, 1973.
27. Matica Hrvatska. URL: URL: http://www.matica.hr/ (2013-11-15)
28. Mušnjak, Tatjana. Restauriranje inkunabula i ostalih vrijednih knjiga knjižnice Franjevačkog samostana u Našicama. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988. Str. 67.-72.
29. Našice info. URL: http://www.nasiceinfo.com/index.php/dokumenti/2-povijest/2-naice-kroz-povijest (2013-09-05)
30. Post-Reformation Digital Library. URL: http://www.prdl.org/ (2013-11-15)
31. Prolexis enciklopedija. URL: http://proleksis.lzmk.hr/47979/ (2014-01-30)

32. Religion Facts. URL: Religion facts. URL: http://www.religionfacts.com (2013-11-15)
33. Siggins, Ian D.K. A Harvest of Medieval Preaching: The Sermon Books of Johann Herolt, Op (discipulus). [s.l.]: Xlibris, 2009.
34. Slideshare. URL: http://www.slideshare.net/ (2013-10-30)
35. Stanford Encyclopedia od Philosophy. URL: http://plato.stanford.edu (2013-11-15)
36. Stipčević, Aleksandar. Povijest knjige. Zagreb : Matica Hrvatska, 2006.
37. Stipčević, Aleksandar. Socijalna povijest knjige u Hrvata : Knjiga 1 : Srednji vijek : (od prvih početaka do glagoljskog prvotiska 1483. Godine). Zagreb : Školska knjiga, 2004.
38. Štefanić, Vjekoslav. J. Badalić, Jugposlavica usque ad annum MDC. // Slovo : časopis staroslavenskog instituta 11,12 (1962), str. 225-231. URL: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=21160 (2013-11-13)
39. Temesvari Pelbart Ferences Gimnazium es Kollegium. URL: http://franka-egom.ofm.hu/index.php?id=pelbart-temesvari,-the-franciscan-scholar (2013-12-04)
40. The original catholic encyclopedia. URL: http://oce.catholic.com/index.php?title=Home (2013-09-05)
41. Treccani. URL: http://www.treccani.it/ (2013-11-15)
42. Tomljanović, Antun. Knjižni fond 20. Stoljeća u knjižnici Franjevačkog samostana u Našicama. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988., str. 56.-61.
43. Vatikanska knjižnica. URL: http://www.vatlib.it (2013-09-05)
44. Vinaj, Marina. Tiskopisi XVI. Stoljeća iz riznice Muzeja Slavonije u Osijeku : katalog izložbe. Osijek : Muzej Slavonije, 2007.
45. Waller, Josip. Franjevci u Našicama kroz povijest. // Knjižnica franjevačkog samostana Našice : zbornik. Našice : Franjevački samostan Našice, 1988. Str. 27.-34.
46. OCLC. WorldCat. URL: http://www.worldcat.org/advancedsearch (2013-12-04)
47. Zapisnik franjevačkog samostana u Našicama : knjiga I (1739. – 1787.). Slavonski brod : Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje ; Našice : Zavičajni muzej : Franjevački samostan Sv. Antuna Padovanskog : Grad Našice ; Zagreb : Hrvatski institut za povijest, 2010.
48. Zbornik radova o Antunu Bačiću : radovi znanstvenog skupa održanog 14. i 15. travnja 2010. U Slavonskom Brodu i Našicama. Slavonski Brod : Našice : Hrvatski institut za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, Slavonski

Brod ; Zavičajni muzej Našice, Franjevački samostan sv. Antuna Padovanskog u Našicama, Franjevački samostan Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu, 2013.

49. Zvonik. URL: http://www.zvonik.rs/arhiva/171/okonas.html (2014-01-02)